

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-lapsásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, július 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Világosságot kérünk.

A város közgyűlése.

Elkallódott Kossuth-émlék.

Egy búr harcos elbeszélése.

Amerikai párbaj.

Kasszirnök alkonya.

A honvédelmi miniszter a kisiparosok érdekeiben.

A Szelle-ügy rejtelmel.

Tartsunk aratási ünnepet.

Elkezelt százszek.

Agyonlőtt rendőrfőnök.

Egy leányszöktetés története.

Tárca: Férfi-álmok. Irta: Krudy Gyula.

Csarnok: A halhatatlanság. Irta: Pekár Gyula.

Világosságot kérünk!

Arad, július 10.

A magyar igazságszolgáltatás jó hírnevére néhány lefoglalt levél árnyékot akar vetni. Ez az árnyék annál sötétebb, mert a mire vetődött: az alap tiszta fehér, mocsoktalan.

Egy aradi ügyvéd pénzszekrényeiben, hir szerint, olyan leveleket találtak, melyek a m. kir. Kuria egyik bíróját rossz színben tüntetik fel. Nem akarunk elébe vágni a hivatalos vizsgálatnak, mely, hisszük, nem fog elmaradni.

A m. kir. Kuria igazságszolgáltatásunk alapköve. Minden sarkalatos törvényünk innen ered, s ide jön minden baja a magyar állampolgárnak. A Kuria millió ember fölött ítélkezik. Oda van letéve mindannyiunk anyagi és erkölcsi érdeke. Megbízunk benne vakon, feltétlenül.

Olyan is legyen ez az intézmény, mint a kristálytisza víz, melyet semmi féle belédobott piszok nem tud megzavarni. Az igazságszolgáltatás szent oltára legyen, melyről gyanu, rágalom visszapattanjon. Minden magyar polgár nyugodtan és fölemelt fővel nézhessen a magyar királyi Kuriára, a hol ítélkeznek fölötte jog, törvény és igazság szerint.

De ha ezt a szentélyt sárral dobálják, akkor résen legyünk valamennyien. Utolsó csepp vérünkig óvjuk, oltalmazzuk az igazság utolsó és megközelíthetetlen mentsvárát.

Olyan intézmény ez, mely évszázados tradíciókból, meggyőződésekből épült fel.

Megbecsüljük, tiszteljük, önönmagunk felé helyezzük. Ha aztán ellenség tör rá, bármilyen alakban és formában, visszaverjük. Ha az ellenség gyanu, rágalom formájában jelenik meg, tehetetlenné tesszük, kitépjük a fulánkját.

Elvégre milyen erkölcsi faktor a Kuria? Személyes biztonságunk, vagyoni védelmünk legfőbb biztossága ott van. Az igazságszolgáltatás, a jogszolgáltatás extraktuma a Kuriáról ered.

Ítéletei meg nem másíthatók, meg nem dönthetők. Elvi kérdésekben örök időre szóló határozatot hoz. Törvényeket statuál, azokban a peres dolgokat eligazítja. Minden elvi ellentét a Kuria fóruma előtt ütközik meg s ott várja a végleges döntést.

Most egy röpke hir szállott végig a városban, melynek valószínűségében kételkednünk kell. Nem hihetjük és nem akarjuk elhinni.

Kuriánk sokkal szilárdabb alapon képviseli a megközelíthetlenség, a tiszta forrásból fakadó ige szimbolumát, semhogy kaput nyitnánk az első gyanunak. Elzárkózunk előle, de helyet adunk az objektív vizsgálódásnak. Ime egy elröppent szó, mely megütötte fülünket. A szívbe nem eresztjük, de a fülben ott zsong. Megütöztünk, megbénulunk, de nem hisszük el. Olyanok vagyunk, mint a halálos ágyon fekvő fiatal teremtés. Látja, hogy az enyészet körülfogta, rágja, de nem hiszi, hogy meghaljon. Nem képződött ki elméjében az elmulás fogalma s csak az élet ismeri. Így vagyunk mi is. Nem tudjuk elgondolni, hogy a magyar királyi Kuria, az igazságszolgáltatás ragyogó reflektora, más is lehessen, mint egy ragyogó, tiszta fehér lap.

De ha már a betegség jelentkezett, akkor orvost kell hívunk. Nem félünk, de meg kell magunkat nyugtatnunk.

Ezt a röpke hirt is átadjuk a vizsgáló hatóságoknak. Szükségünk van rá, hogy nyugodtan, minden mellékgondolat nélkül vihessük pereinket a legfelsőbb bíróság elé. Szüksége van a bírói karnak, hogy egy ügyben, melyben gyanu született, világosan lásson. Megköveteli ezt a jogkereső fél lelki egyensúlya, melynek nem szabad megbillennie akkor, mikor a legfelsőbb bíróságra gondol.

Már pedig a Szelle kasszájából kikéült hirnek szüksége van vizsgálatra. Ennek nem szabad terjednie, hanem nyílt, őszinte szóval várjuk a cáfolatot. Tétovázás nélkül, minél hamarabb.

TÁRCA.

Férfi-álmok.

Irta: Krudy Gyula.

A gordonka férfi hangszer; férfi hangja van és hurjaiból férfias mélabu jön ki. Ha magános estén — sötétedő szobában — a divány sarkában guggolva, öledbe veszed gordonkádat, az egész férfi-faj szomorúságát érzed. A keserűséget és a lemondást megéred, valamint az erőt és haragot, ellenben tud lágy is lenni a gordonka hangja, midőn az asszony illata lopozik a nótába és rózsakörmök fékezik a hurok komoly zöngését. Egyetlen hangszer sem fejezi ki zenéjében annyira a férfi álmait, reményeit, vágyódásait és életének célját, mint a gordonka; a többi hangszerek asszonyi sajtóságokkal felruházvák; lágyak, ciripelők és lepke vidámságúak. A gordonka mindig komoly és zöngésében a keserv nem gyermeki sirás, hanem méltóságos bánat. A hegedű, ha sir, úgy sir, mint egy asszony, a zongoragépről pedig ne is beszéljünk. A nagybögő brummogásában eleink beszélnek a föld alól: ugy-e szép az élet, édes a bor és idvezítő a csók, — ám a nagybögő mindent eltemet. S az élet nagy zenekarába a fuvola dalolja bele az evoét és az ölelést.

Még a csavargó is álmodik.

Különösen téli éjjeleken, amidőn az emberek alusznak a városokban és falvakban, — a csavargó egyedül ballag az országúton, a mire nesztelenül hull a hó. — Gondolnád mérge a csavargó és szívében az üszkőn, kormon kívül egyéb nincsen. Pedig talán meleg gondolatok támadnak a didergő kebelben és átölelni szeretné az egész világot nagy szeretetében. A vén csavargó, akit én ismertem, ilyen volt.

El kell gondolni, hogy él egy ember ebben a nagy városban — csak egy külső zugban — s megöregedett, habár haja és álmái megmaradtak, — mint a csavargóknál ez történni szokott. (A vándorló cigány ősz fejjel szeret nagyon és igazán.) Már negyven és egy-néhány éves lett s nem volt senkije. Aki volt — mert az élet ösvényén mindenkihez tapad valaki — elveszett. Aszmszony, gyerekek nincsen, semmi nincs, csak a szomorkodás, vidám kedély és különös bolond szív. Nevezzük őt Simonnak.

Talán mondani se kellene, hogy ez a Simon faluról került a nagyvárosba. — A talu sohase kopik le az emberekről; legy bármily öreg, a harasztra, ami a folyón túl suhogott a szélben, a szép fehér tehénre és a templomka orgonájának hangjára mindig emlékezol, ha nagyon bánatos hangjára este nyugtalanul, rohad szobád padlóját, a gondolataid észrevétlenül el-

szálinak a nagy házak felett és a nedves mezők fölött egy sötét kis faluba, amely a domboldalba lapult. Némelyek csupán a tavaszi falura emlékeznek lelkükben, sokan a hordásra is, Simon az őszi esőt hallotta zuhogni az ablak előtt és a kemence mellett egy tarka kandur nyujtózott, ezt látta mindig. Hová lett azóta a tarka kandur s az ablak, amelyen által Simon az esős délutánba nézett.

De az álmait a különösöket elhozta magával Simon az őszi napból. A magányos szélverte, esőcsapta fákat szerette, amelyek az utszélen tar galyaikkal árnyékot nem adnak, de a csóka megpihenhet rajtuk és a rigó is fuvolázik zsengelevelű lombjai között hó nyárban. Mikor én Simont megismertem, ő egy szürke köpenyegben járt, viharvert, szélhajtotta köpenyegben, melynek rongyos bélése nyugtalan szívet betakarta.

Annak a bizonyos csupán, hogy valahol lakott; de hol? Sőt semmi foglalkozása se volt bizonyosan, mert különben hajnalban nem énekelhetett volna titkos kis korcsmákban, hol a gáz lecsavarva ég és kék vörös fényét a legkülönösebb társaságra veti. Volt egy különös kis vendégfogadó a Terézvárosban, amely napközben üres volt és legfeljebb kései lumpok szenderegtek benne a boros asztalok körül, de hajnalban, de hajnalban! A süket és jókedvű csapláros akkor kinyitotta a vendégfogadó ajtaját és a konyhán meleg levest, me-

Hisszük, hogy az aradi ügyészség meg fogja lebbenteni azt a függönyt. Minden ember szeme oda tekint most, nem gyanuval, mert erre meggyőződésünk szerint nincs ok, csak nyugtalansággal.

Bizonyost akarunk tudni, mert ehhez jogunk van. Nem szabad semmit eltitkolni vagy eltussolni.

Sejtjük, várjuk, tudjuk, hogy a hivatalos vizsgálat megindul és mindnyájan abban a meggyőződésben vagyunk, hogy a vizsgálat eredménye el fogja oszlatni aggodalmainkat.

Most még nem látunk tisztán, de elvárjuk. *Világosságot kérünk!* (+)

A város közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

A törvényhatósági közgyűlések sorrendjébe is beütött a kánikula és az uborkaszezon. Meglátszott az a város mai közgyűlésén, melynek harmincöt pontból álló sovány tárgysorozata nagyon kevés városatyát csalt a város háza disztermébe.

Olyan kevesen voltak a képviselők, hogy egy tárgyat, mely a város törzsvagyonának elidegenítése, illetőleg a szalmapapirgyárnak leendő díjtalan átengedése vonatkozott, le kellett venni a napirendről.

Ilyen auspiciumok mellett indult meg a mai közgyűlés, melyet négy óra elmúltával nyitott meg Urbán Iván főispán. Elparentálta első sorban Bauer Gyulát, a törvényhatósági bizottságnak köztisztelőben állott elhunyt tagját. Emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökítették.

Hevesvármegye közönségének az országgyűlés képviselőházához intézett feliratát, mely a katonai előfogatok kiállításának kötelezettségének az osztrák tartományokkal szemben a paritás alapján való rendezése, és a beszállásolási törvénynek a polgárokra aránytalanul súlyos szakaszainak módosítására vonatkozott, pártolólag tudomásul vették s elhatározták, hogy az országgyűléshez hasonló tartalmú feliratot küldenek.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a város által tett Salac Gyula-alapítvány alapító levelét, és az arad-kerületi iparosok nyugdíj egyesülete részére tett 100 koronás alapítványt.

A mai közgyűlésnek legérdekesebb része volt az a tanácskozás, mely a körül folyt, hogy alkalmazkodjék-e a város a belügyminiszter egy leiratához, avagy avval ellentétesen határozzon-e egy olyan ügyben, mely a városra nézve csak akkor előnyös, ha nem a miniszter döntése, hanem egy előbbi közgyűlési határozat értelmében jár el. A tanács ellentétbe helyezkedett a belügyminiszterrel és Steinhart Mór dr. ellenzése dacára is meghozta határozatát.

Arról volt szó ugyanis, hogy a gyámpénztári kölcsönök törlesztését az árvaszék az adósoktól hogyan kívánja: hogy vajjon a tőkét is, vagy csak a kamatokat törlesszék az adósok. Az árvaszék 6 százalékot kap elhelyezett pénzei után, melyeket ha a felek lefizetnének, 4¹/₂ százalék mellett kellene a takarékpénztárakban elhelyeznie. A város közgyűlése annak idején odamódosította a szabályrendeletet, hogy a feleknek a kölcsöntőkét törlesztenie nem szükséges, elég ha a kamatokat fizetik.

A belügyminiszter most visszaküldte a határozatot azzal, hogy miután a miniszteriumban ugyanis tervbe van véve a pénzkezelésnek ilyen értelemben való módosítása, alkalmazkodjék addig a város a régi rendhez. A tanács azonban nem akar alkalmazkodni a miniszter intézkedéséhez s azt javasolta a közgyűlésnek, hogy tartsák fenn az előbbi határozatot.

Steinhart Mór dr. volt az egyetlen, aki nem akart a miniszteri döntés ellenében cselekedni. Urbán Iván főispán és Salac Gyula polgármester hozzászólása után azonban a közgyűlés kimondta, hogy a kölcsönök tőke törlesztését nem követeli az adósoktól.

Az aradi ág. ev. egyház azon kérelemmel fordult a városhoz, hogy egy vallás-tanítói állást szervezzen az egyházközösségnél, mert az evangélikus lelkész egyedül nem képes az összes aradi iskolák vallásitanítását ellátni. A város annak fejében, hogy az egyház az 5 százalékos iskolai pótdótot fel nem veszi, kimondta, hogy évi 1000 korona fizetéssel a vallásitanítói állást szervezi.

A Hertschka-féle ösztöndíjnak Pogonyi György aradi főreáliskolai tanulóit illető hányadát a közgyűlés Pogonyinak kiadni határozta. Az alapító levél értelmében az ösztöndíj nem volna kiadandó Pogonyinak, mert az iskolai bizonyítványában a német nyelvből *elégseges* osztályzatot nyert. A különben jeles előmeneteli

tanulónak azonban megszavazták az ösztöndíj kamatait.

Meghosszabbították ezután Zemplényi Sándornak a színház épületben birt helyiségek bérletét további tíz évre, jóváhagytak egy csomó földbérleti szerződést, elutasították a hivatal-szolgáknak lakbérletmenny megszavazása iránt beadott kérelmét s azután az alig egy órán keresztül tartott közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen Urbán Iván főispán elnöklése alatt jelen voltak: Salac Gyula kir. tanácsos polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Institoris Kálmán főjegyző, Perger János dr. főügyész, Varjassy Lajos és Kádas Kálmán tanácsosok és Löcs Rezső aljegyző. A törvényhatósági bizottság tagjai közül:

Boros Vida, Révész Adolf, Abrai Lajos, Hegedűs László, Kristyórány János, Márk Lajos, Szontagh Gyula, Pozsgay Lajos dr., Csécsi Imre, Bund Henrik, Neuman Dániel, Reicher Károly dr., Walder Gyula, Tisch Mór dr., Szathmáry János, Eles Armin, Domány József, Reicher Ferenc, Rosenberg Sándor dr., Pekár Károly, Schusztler Henrik dr., Sófálvi György, Domonkos Lajos, Tenner Lajos, Müller Károly, Csiky Károly, Maresch Gyula, Tones Ferenc, Urbányi Béla, Tóth József, Vertán Oszkár dr., Kohn S. N., Nachtnébel Gyula, Wallfisch Armin, Avarffy Ferenc, Reinhart Gyula, Dániel Kálmán, Mittner József, Vannay Gyula, Weisz Dávid, Marschall Lajos dr., Goldschmidt Sándor, Zachariás Géza, Nemess Zsigmond dr., Steinhart Mór dr., Lengyel Tivadár, Fényes Dezső, Madarász Antal, Bozsik György, Nagy Lajos, Probst Mihály, Almási T. Pál, Kilenyi János.

TÁVIRATOK.

Fejérváry Géza és a tomesváriak.

Temesvár, jul. 10. A ma tartott városi közgyűlés, melyen Molnár főispán elnökölt, Telbisz polgármester indítványára a város orsz. képviselőjét Fejérváry Géza báró honvédelemügyi minisztert óriási lelkesedéssel egyhangulag diszpolgárrá választotta. A közgyűlés azután tanulmányi ösztöndíjalapot létesített iparosok számára Fejérváry miniszter nevére.

A transzváli háború.

London, jul. 10. A hivatalos lap Kitchenernek e hó 8-án kelt terjedelmes jelentését közli a március óta végzett hadműveletekről. A jelentés azt mondja egyebek között: A Fokföldre benyomult burok egyebeken kívül kétségtelenül a gyarmati csapatok soraiból is kaptak ujoncpótlékot. A lakosságnak nagy része mindig bőven ellátta őket élelemmel, sőt azonkívül

teg bort főzött a felesége. A vendégek pedig gyülekeztek. Urak és hölgyek, kik átvirrasztották az éjjelt és tudtak a titkos kis csárda felől, mind idejöttek. Egy fiatal és bánatos zongoramester a harmóniumhoz ült és énekkel kísérte zenéjét, amelyhez a lányok táncoltak. A reggel pirosan vagy sötétszökén már eljött és a leányok az urakkal még mindig táncoltak. A sötét kis vendégfogadóban a jókedv, a plafonig csapott és aki mindig szomorú volt, itt felvidült, aki szerelmes volt, elfelejtette szerelmét. De mire a reggel leszállt a tornyok tetejéről az utcakövezetekre is, a lányok és urak hazamentek. Simon szürke köpenyegét fölvette és elindult ő is.

— Frigyes, Frigyes, te kötni való gazember, megint itt hagytam a jókedvemet és az alvásomat, mondta utközben a süket korcsmárosnak és ezzel megkezdődött a nappal. Mert Simon is hazament.

Simon így élt: az éjnek, a bornak, a lányoknak és soha semmi baja sem volt. Így lett negyvennégy éves, midőn a férfiak már nem lánognak többé, hanem a kályha mellett gyermekekben gyönyörködnek és pénzt gyűjtenek a munkátlan és tiszta öregesre. Az évek elröpültek, soha se történt semmi, aminthogy nem is történt az emberrel semmi, ha maga nem keresi. Simonnak az volt a meggyőződése, hogy az embernek nem muszáj okvetlen valamit csinálni, hogy megelégedett legyen. A munkát nem neki találták fel s úgy jó, ha a leg-

szebb tervek, vágyak, reménységek csupán álmok maradnak. A vidámságot kell keresni folyton és kerülni a bánatos akkordokat az élet zenéjében; a fekete haját és a hosszú életkort a bánatok és bajok veszik el. S hogy Simon mégis szomorú volt, bizony nem másnak köszönhetette, mint annak, hogy lelkének alapszövése sötét színű vala. Minden férfi inkább hajlandó a szomorúságra, mint a vigságra. A nevetés lepleit csupán a nők nyerik az alkotótól fogantatásuk percében.

Simon a szürke köpenyegben végigment a külváros utcáin és ott, ahol már a kertek és mezők kezdődnek, betért egy házba. Magasan lakott, az eget és a felhőket tisztelte, valamint kedvvel szemlélte ablakából a pirosszoknyás jóformájú szerb lányokat, akik nagyszerű földi gyümölcsöt neveltek a kertekben és ahhoz lehajoltak.

Ismeritek a célok és remények nélküli életet? Amidőn egy egészséges és mindenképpen jóra való férfi lefekszik ágyába és semmit se vár az időtől, midőn fölébred s az ő esztendő utolsó éjszakáján csupán szokásból iszsa ki a poharából a bort? Így élt Simon a kertek alatt.

A tél, amelyről mesélek, nagyon szigorú volt. Nagyszerű fagyok voltak és kőkemény lett a föld; a kis verébkék éjjente meghaltak s nyomtalanul eltűntek, mint ahogy a madarak meghalnak. Az éjjel sötét volt és komor, mint a pokol lenn, lenn a fenék felé. "Es nyu-

galmas volt a téli éjjel. Akkor nem mozdul semmi, nem rezdül semmi; a oeszédes folyók hallgatnak, zengő ligetekben nem bujdosik madárénekek gyöngye szél szárnyán, talán csak a völgyi erdőben ugatnak a farkasok horpadt derékkal.

A csavargó, akiről mesélek, kezét dörzsölgetve járt az éjben. „Friss idő — jó idő,“ morgogta szakállában és a meleg korcsmákból csupán aludni ment haza.

Egy éjjel nagyon különösen érezte magát. Szomorúbb volt, mint bármikor. Utóbb vigan beszélt önmagához: „Simeon, Simeon, megöszültél, hogy bánatba hajtod a fejedet; De az éjjel nagyon fagyos volt és emberek nem jártak az utcán. A vén csavargó mindig jobban elszorodott. Megállt s ócska mogyorófa botjával hadonászott, mert előzőleg sok meleg bort ivott. O, csak jönne valaki szembe, egy leány, vagy egy kocsis, akit megállítanék s elmondanám neki, hogy nem voltam ám mindig ilyen hontalan! Hogy szigorú, de jó apám volt és édesanyám, akivel együtt imádkoztunk este lefekvés előtt. . . Még a zöld hálós ágyamra is emlékszem s első ingecskémet imádságos könyvében őrizte édes anyám, ahová be volt írva, hogy: Simon fiam februárius negyediken szigorú téli éjszakán hajnalban négy óraker szünetelt. . . Es hogy nem akarta, hogy korhely legyen belőlem, — de házunkat eladtam és a földeket is. Pedig a mezőn buza termett nyáron, a réteken pedig sok virág volt. Mindjárt

idejekorán hirt adott nekik üldöző csapataink mozdulatairól. Ez a két körülmény nagyon hasznukra vált a buroknak. Nemrég egy kis nyugtalanság mutatkozott Fokföld legszélső északnyugati részében, a hol időről-időre ellenséges csapatok nyugtalanították őrségeinket. Eddig azonban az ott állomásozó csapatok teljesen meg tudták tartani állásaikat és meg tudták akadályozni az ellenségnek Fokföld bel-sejébe való előnyomulását.

Elkallódott Kossuth-émlék.

(Parlaghy Vilma festménye.)

Budapest, július 10.

Olvasom hogy a Parlaghy Vilma magyar festőnő által alkotott Kossuth-képet elsikkasztották, viszontagságos utakon át megkerítették és — lefoglalták.

Az elsikkasztott Kossuth-képről óhajtok néhány szót mondani a szenzáció alkalmából. A kilencvenes évek elején Irányi Dániel ajánlólevelével Turinba indultam a nagy hontalanhoz, hogy róla és a szabadságharcról irandó művemhez hiteles adatokat szerezzek magától a volt kormányzótól. Barátságos és kedves fogadtatásban részesültem, az öreg ur kitárt karokkal jött elém dolgozószobájában, megölelt, megcsókolt s mikor látta, — hogy elfogultságomban nem jutok szóhoz, könyes szemekkel mondá:

— Látom, nem azok közül való, akik kirugtak, mint egy — ebet.

Elmondtam jövetelem okát, hogy t. i. engedelmet kérek tőle személyére vonatkozó történeti munka megírására s hozzá kérem a megfelelő adatokat. Kossuth jóságos kék szemei reám tapadtak s félig-meddig gunyos mosollyal így felelt:

— Tőlem kér engedélyt, hogy rólam irhasson? Hát kérem szívesen, azt feleljem erre: végy trombitát kezébe és fujjad dicsőségemet? Azt hiszem, ezt nem kívánja tőlem. Az összes művelt nyelveken irtak már rólam könyveket, ime itt vannak könyvtáramban (és itt két sor könyvre mutatott), de egyiket sem olvastam el 'soha; magamról csak — magam tudok írni. Hanem a szabadságharcról ha írni akar, nézze ezt az öt fiókos szekrényt; ez tele van fontos okmányokkal, ezeket önnek ismer-nie kell, ha a nemzet átalakulásáról és a magyar nemzet dicső és szomorú napjairól írni

a folyó mellett, a szagos mezőn... Simon behunyta a szemét. Kissé megszédült. Tán már öreg volt, vagy sok bort ivott. A botját fel-emelte s a hára csapott: „ez tesszen el“ kiáltotta hirtelen.

Hasonló beszélgetések között észrevétlenül a várost is elhagyta. A házak elmaradoztak, de utána néztek az országuton ballagónak, mint néma és barátságos kökisértetek a téli éjben. Egy nyurga, sokemeletű ház, amely az országot szélén állott és benne korcsma volt, szinte utána kiállott: hová Simon? Majd a fák jöttek és dideregtek meztelen karjaikkal, mert nem volt ruhájuk. Itt már szél is járt, ami nagyon messzről jöhetett a fekete éjjelből, mert mire Simonig ért, addig egész elgyöngült; csak éppen az arcát simogatta körül fagyos leheletével, de köpenyegét nem bántotta. S így békén ment a férfi az országot irányában, ahol nem járt rajta kívül senki.

Gondolnátok, hogy a szomorú életű férfiú addig ment, amíg egy alkalmas bokrot talált, hová fáradtan lefeküdvén, mozdulatlanul bevárta a téli halált, amelynél szebb és igazibb nincsen, — a megfagyás? Gondolnátok, tán fogadalmat tett legkésőbb az éjben és szélben? — Ugyazterre megfordult, midőn már messze járt és gyors léptekkel hazafelé ment. Lefeküdt s nyugodtan aludt másnapig.

akar. Maradjon nálam vagy két hétig, nézze át, úgy sem törődik azokkal senki, máris tüzelnél hordjuk; az én fiaim sohasem törődtek és nem is fognak törődni Magyarország politikájával.

Szóról-szóra így mondta 1891 július havában, amit én ugyanakkor a budapesti lapokban meg is irtam. En nem maradhattam hetekig Turinban s hogy Kossuth Lajos fiai törődtek-e később hazánk politikájával, a tények igazolják.

Ezt a kis epizódot azért bocsátottam e cik-kecske elébe, mert akkor, midőn az említett ötfiókos szekrény elé léptünk, Kossuth felmutott a falra, melyen a Parlaghy Vilma által festett képe függött. Hatalmas méretű kép, keményfából készült széles ráámában, a kormányzót férfikora alkonyán, dolgozószobájában, karosszékben ülve ábrázolja.

— Nézze ezt a képet! — mondá kissé előre görnyedve és az egyik butordarabban fáradtan megfogódzva. — Ez az a kép, melyet Parlaghy Vilma művésznő itt festett nálam. Mit szól hozzá? Hasonlít? . . .

Figyelmesen megnéztem a képet. Osszehasonlítást tettem a kép és eredetije között. Nem vagyok festőművész, sem szakértő, de világlátott, sokat utazott, és tanult ember, író, sok éven át műkritikus; bátran és jó lelkiismerettel ál-tom tehát, hogy a Parlaghy munkája sikerült munka, hűséggel, a hűséget is felülmuló eszményiséggel van megalkotva, a nagy hontalan szemeiben ott él, ott sugárzik hatalmas szelleme, mely örökké hallhatatlanná tette őt.

— A kép nagyon jó — feleltem kis szűnet után.

— No lássa — mondotta fellobbant szemekkel s orcáin az elfojtott indulat halvány pírjával, — mások is azt mondják, hogy ez a kép jó, magam is úgy találom és még nem engedték a budapesti kiállításon (az 1885. évi érthette) felfüggeszteni. A zsüri azt mondta: a kép rossz, nem méltó személyemhez (ezt a szót nagyon gunyosan ejtette ki Kossuth), semmi művészi nincs benne, színhatása pedig kritikán aluli. Ezzel befűtöttek a képnek, mert ezt ugyan — a bölcs zsüri bírálata után — senki meg nem veszi. Pedig nem a kép volt a rossz: a zsüri ítélete volt kissé tulságosan lojális. Kedves uri barátom, ezt a képet azért nem fogadta el a zsüri, mert félt attól, hogy az osztrák császár meglátja a kiállításon és ez nagy sértés lenne a magyar lojalitáson.

A meggyőződés erejétől áthatva mondotta ezt, mire én kellő udvariassággal és kitérően így feleltem:

— A kormányzó ur emléke minden magyar szívében él, s ha nevét említik, lázas lelkesedés támad.

Szomorú tekintettel nézett reám az öreg ur.

— Szalmaláng az egész! (de igaz volt!) A fehér asztaloknál éltetnek, éjnek idején álmaimból üdvözlő táviratokkal vernek fel, melyek kézbesítési díját én fizettem; de mikor ama bizonyos törvényjavaslat megbuktatásáról volt szó, mely engem kitiltott a hazából örökre, egyetlen polgára sem akadt széles Magyarországnak, aki kérdőre vonta volna képviselőjét azért, mert ezt a kegyetlen törvényt megszavazta. Feljajdulásomra azzal vigasztaltak barátaim: „Várj, majd a következő követválasztásoknál megmutatjuk nekik, a legtöbb, ki megszavazta a törvényjavaslatot, kibukik.“ — Nos? — tette utána iróniával Kossuth. Nos, mind bejött a Házba. Ilyen a magyarok sokat hangoztatott pietása Kossuth Lajos iránt. Ne éljenezzenek engemet, aki nekem hosszú életet kíván, csak rosszakaróm. Hagyjanak békén meghalni!

A Parlaghy Vilma Kossuth-képe, nem tudni

hogy, kétes hírben álló emberek kezén vándorol, a bíróság teszi rá a kezét, mert nincs a magyar nemzetben polgár, aki megvédje az ódonász holtjától. Vilmos császár hiába dicsérte meg ezt a képet, értéke nem lesz mindaddig, míg azok a honfiak, akiket parfümös képviselőházi beszédekkel megtéveszteni nem lehet, nem érdeklődnek iránta és a magyar Nemzeti Múzeum számára meg nem veszik.

Boross Vilmos.

Egy búr harcos elbeszélése.

(Az utolsó emberig!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Az egyik német ujságban egy vitéz búr harcos érdekes jelenetet ír le a transzváli háborúról. Május hó közepén Schalk-Burger elnök nagy népgyűlést hívott össze a Nigel-völgyében, a burok által már egy évvel ezelőtt visszahódított terület szívében, a hol az összes jelen volt burok egyhangulag, hazafias lelkesedéssel elhatározták, hogy a háborút az utolsó emberig folytatni fogják. A búr katona így mondja el a népgyűlés lefolyását:

Magam előtt látom a jelenetet, mintha tegnap történt volna. Egy hosszú, tágas völgy, körülveve hegyektől, közepén meglehetősen nagy tó és az egész völgyben szétszórtan mintegy harminc arany- és szénbánya, nem messze a tótól egy kis templom, körülötte Nigels község — ez a színhely.

Távolabb láthatók az angolok által készített erősségek, a honnan csak kevéssel előbb üzték ki az ellenséges csapatot. Legelő lovak és ökrök egészítik ki a képet, a lovak legnagyobb része be van takarva, mert a búr katona inkább maga fázik, sem hogy lovát kiténné védtelenül az éjjeli fagnak. Kora hajnal van még s az egész völgy ködbe van borítva. Lassanként élénk sürgés-forgás látható a búr táborban s mikor a nap fölemelkedik a hegyek fölé, a köd is eloszlik.

Nevetés és tréfa hangzik fel, de az elnök sátra közelében csak suttogva beszélgetnek, mert *he slap noch*, még alszik, hisz az éjszaka folyamán többször fölkeltek, a mikor jelentések érkeztek. Majd lassanként érkeznek a lovasok egyenkint és csoportokban. A katonák kopott ruhában vannak, sokan közülök az angoloktól elvett ruhadarabokat hordanak. Nyakuk köré vastag kendő van csavarva, a mindig kitűnő állapotban levő Mauser, vagy az angol Sec Metford puskát combjukra támasztva tartják kezükben.

Mindenütt tüzet raktak, a melynél megforralják kávéjukat, az egyes kommandók vezetői pedig az elnök sátrához közelednek, hogy magukat s csapatjukat nála bejelentsek. Ekkor egyszerre nagy csönd lesz a táborban, az elnök Reitz államtitkárral a sátor elé lépett. Rajtuk sincsen jobb ruha, mint a többin s éppen úgy kezökben tartják a Mauser-puskát, mint azok. Az elnök azután a körülállók üdvözlétől kisérvé, egy körakásra lép föl, néhány szót szól a mellette levőkhöz és nem-sokára fölhangzik egy régi hollandus zsoldár a harcdezt, vitéz katonák ajkáról. Mindenki leveszi kalapját az ének alatt, mely után ismét csönd lesz és Schalk-Burger hosszabb beszédbe kezd. Magam előtt látom őt, mint sokszor a Volksraadban Krüger elnök idejében, alakja gyöngye, ruhája kopott, sápadt arcát fekete szakáll veszi körül, szeme, a mikor beszél, villámot szór, s a mi a legkülönösebb, miközben beszél, nem veszi ki kezét a zsebéből. Úgyes szónok s a mit ő mond, azt úgy hallgatják, mint a szentírást. Kijelenti, hogy

azért hívta össze a népgyűlést, hogy a háborúról jelentést tegyen nekik. Az angolok — mondotta — nagy zavarban vannak s kilátásaink kedvezőek. Tüzes szavakkal további küzdelemre buzdította embereit, mert egyedül a további ellenállás biztosíthatja az ország függetlenségét.

Ekkor előlépett egy öreg bur és tisztelettel megkérdezte az elnököt, hogy miért nem fogadta el az angolok békeajánlatát. Feleletében Schalk-Burger hangoztatta, hogy a föltételek nem voltak elfogadhatók. Lelkes szavakkal leírta, hogy minő helyzetbe kerültek volna, ha a békét elfogadják s végül föltette a kérdést, hogy a fönnálló körülmények között folytassák-e a háborút vagy sem.

— Ja, bet up die latste Man! (Igen, az utolsó emberig). — hangzott föl ezer ajakról.

Most minden kétség eloszlott, mindenki tudja, hogyan áll a burok és az angolok dolga. Megelégedetten s új bátorsággal eltelve ellovagolnak és csakhamar minden bur, a ki nem is volt ott a gyűlésen, tudja a határozatot. Nigels völgye nemsokára ismét elhagyott. S ha az angolok eljönnek, hogy elfoglalják a völgyet, semmi nyomot sem találnak, de e gyűlés eredményét az egész országban meg fogják érezni a burok vakmerőségéből és céltudatos előrenyomulásából.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* **A Nyári színház bére.** A város törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén határozott *Leszkay* Andrásnak a nyári színház bérösszegének lefizetése tárgyában beadott kérelme fellett. Az igazgató az iránt folyamodott, hogy a nyári szinkör bérét előadásonként 50 koronával fizethesse le. Ha pedig ilyen módon a teljes évi bérösszeg kifizetését nem nyerne, az esetben a hátralékos összeget a téli szezon jövedelméből egyszerre fizetné ki. A közgyűlés a tanács javaslatára elutasította a szinigazgatót kérelmével, mert semmi biztosítékot nem nyújtott arra nézve, hogy az esetleges hátralékot a város megkapja.

* **Mariházi Miklós.** A P. H. írja: Mariházi (Kövér) Miklós a kiváló tehetségű fiatal színész, aki úgy a vidéki színpadokon, mint a fővárosban, — a városligeti szinkörben és a Kisfaludy-színházban — nem közönséges feltűnést keltett distinguált, izléses játékával, e hó 11-én a budai szinkörben lép fel, *Csillag* Teréz asszony oldalán, aki ez alkalommal kezdi meg vendégszereplését a „Dolovai nábob leánya”-ban. Mariházi Miklós ugyanekkor Tarján Gida szerepét fogja eljátszani.

* **Gárdonyi új darabja.** *Gárdonyi* Géza a kiváló író, a Bor ünnepelt szerzője, új színművön dolgozik. A darab meséjét *Gárdonyi* egyik kedves novellája szolgáltatja, melynek a címe: *Annuska apáca lesz.* Az új színmű elé írói körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

* **Szintársulat Gyulán.** *Krecsányi* társulata szép pártolás mellett játszik Gyulán. Az elmúlt héten Az ingyenélők, Orpheus, Gyurkovics leányok, Szultán, Himfy dalai, Nebántsvirág és Hoffmann meséi kerültek színre. Az utóbbiban *Pintér* Imre, a nagyváradi szintársulat vendégszereplő tagja aratott nagy sikert. Ezen a héten a többek között a Bányamester, Lili, Traviata s a Bor kerül színre. Az énekes darabok *Pintér* Imre vendégszereplésével.

* **Színészek és arisztokraták.** Abból az alkalomból, hogy most Sarah *Bernhardt* Londonban az annyira exkluzív angol arisztokrácia részéről is a legnagyobb ünnepeletetés tárgya, egy angol folyóirat fölleveníti a következő anekdotát, mely élelken mutatja, hogy néhány évtized előtt még más volt a viszony a színészek és az arisztokraták között. Az öreg westminsteri herceg egy ízben nagy ünnepélyt rendezett és eleve megígérte vendégeinek, hogy *Mars* kisasszony, a franciáknak akkoriban legkiválóbb drámai színésznője is közreműködik az estélyen. Hosszu parlamentirozás után sikerült is elérnie, hogy *Mars* kisasszony megígérte,

hogy játszani fog az estélyen. Az ünnepély napján *Mars* kisasszony a kitűzöttnél valamivel korábban érkezett a westminsteri herceg palotájába, hogy megnézzze, miként szerelték fel a rögtönzött színpadot. Nagy megrökönyödésére azt látja, hogy a dobogó és az első sor között vastag selyem-zsinor van kifeszítve.

— Hivják ide a herceget! — kiáltott a szolgákra.

— A kegyelmes herceg most a vendégeivel van, nem lehet idehívni — szabódott a lakáj.

Am *Mars* kisasszony nem engedett és végre is odahívták a herceget.

— Mit jelentsen ez a kötel? — kérdezte az indulatos művész a hercegtől.

— Semmit. Csak épen, hogy elválasszon bennünket a színészekről.

— *Bennünket?* Nos hát — kiáltotta *Mars* kisasszony — rögtön távolítsa el ezt a kötelet, mert ha nem teszi, nem fogok vendégei előtt játszani.

A herceg engedett és így történt, hogy *Mars* kisasszony egy ízben erőszakkal lerombolta azt a sorompót, mely a színészeket az arisztokratáktól elválasztotta. Bezzeg, Sarah *Bernhardt* e sorompónak már az árnyékával sem találkozik.

Tartsunk aratási ünnepet.

(*Darányi* miniszter a munkásokért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 10.

Hová is tűntek azok a boldog szép napok, melyekről a költők énekeltek; amikor a ringó kalászok között pajkos, jókedvű dőlölással pengett a kasza; amikor kalászfűzérrel feldiszipve legények, leányok a megrakott kocsii tetején ülve vitték be a majorba a föld gazdag termékét; amikor a gazda együtt örült aratóival; felhangzott a hegedű édes hangja, a népdal gyönyörrel töltötte el a kebleket, csengett a pohár, gazda és munkás együtt érzett és áldotta az édes anyaföldet, mely ápol és eltakar.

Mintha csak az ezeregyjé meséjében volna ez minden, egy édesen hangzó tündértörténetkésben, ahová a képzelet is csak fáradtan érkezik.

Pedig hát nem volt ez mese — úgy volt ez tényleg az életben — csak hogy régen volt, nagyon régen.

A gépek kiszorították az emberi kéz munkáját a gyárból, az iparos műhelyéből, a termést hozó földről. A kedélyességet, a jólétet kiűzte a számítás, a verseny, a gőz, a villany lenyűgözte a kedélyeket; a munkás és a munkaadó száraz és rideg szerződéses viszonyba lépett, az egykori patriarchális, családi viszony megszűnt, kiveszett.

Miért kellett ennek így lenni? Miért kellett ezen rideg szabályokhoz kötni munkás és munkaadó egymásközi viszonyát, mely már annyi elkéseredést szült, mely már annyi sok zavarnak, bajnak és szerencsétlenségnek volt kuforrása?

Ezt a kérdést vetette fel *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter, aki annyira szíven hordja a magyar munkás nép sorsát, és aki ebben az egészséges, jóra való néposztályban a magyar faj nagy erősségét találja.

Darányi meg is felelt erre a nagy kérdésre. Ott van a felelete abban a meleghangú leiratban, melyet — mint Budapestről táviratozzák — az ország valamennyi gazdasági egyesületi elnökéhez intézett.

Azt feleli a miniszter, hogy a magyar közéletnek egyik legnagyobb átká, hogy a munkást nem becsüli meg úgy, amint az megérdemelné, amint az joggal kívánhatja, hogy nincs meg az a jó viszony, az a patriarchális

családi összefüggés, mely egyedül képes kiegyenlíteni minden ellentétet.

Azt feleli, hogy azok a régi aratási ünnepek ismét felelevenítendőek, amelyek oly sokban járultak hozzá a munkaadók és a munkások közötti családi viszonyhoz.

Azt feleli, hogy ezek a népünnepek nem azért tűntek el, mert költségesek voltak, hanem azért, mert meglazult az együttérzés, mert nincs meg az a benső kötelék, mely közelebb hozza a szíveket egymáshoz.

Azt kívánja tehát a földmivelési miniszter, hogy a gazdaközönség térjen vissza a régi jó idők szépséges szokásaihoz — tartsa meg az aratási ünnepélyt minden gazda, — vonja be örömébe, bánatába azt a derék munkás embert, a ki arca verejtékében gyűjti be a föld termékét.

Azt kívánja a miniszter, hogy legyünk testvérek és ne gondoljuk többé azt, hogy ha ridegen oda dobjuk a munkásnak bérét, vagy kiosztottuk a járó részét, hogy akkor már eléget tettünk — nem! Nem bér legyen annak neve, hanem jutalom. Ne munkás legyen az arató, hanem munkatárs az életben.

Ez a magasztos gondolkodás vezette *Darányit* leiratában és ha megszíveli a gazdaközönség ezt a nemes intenciót, talán újból felvirrad az szép idő, melyről ma már csak mesebeli tündérek beszélnek.

Elkezelt százezrek.

(*A jegybank sikkasztója.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Megemléknztünk már röviden arról, hogy Bécsben, az Osztrák Magyar Bankban, óriási sikkasztásnak jöttek a nyomára. A sikkasztást a banknak *Brick* nevű revizora követte el, mint már tudjuk, oly módon, hogy egy órnagy ismerősétől több százezer korona értéket vett át a banknál leendő elhelyezés céljából, a pénzt azonban a maga céljaira fordította.

Az óriási feltűnést keltő esetről, melynek nem legérdektelenebb mozzanata az, hogy a bank egyáltalán nem károsult, mert a *Brick* által kiállított letéti elismervény hamisított volt és a vizsgálatnak ez idő szerinti mibenállásáról a következőket jelenthetjük:

Pár napja annak, hogy *Brick* Rudolf, az Osztrák Magyar Bank revizora öngyilkos lett. Már el is temették és öngyilkosságának okát senkisé sejtette. Most derült csak ki, hogy *Brick* idegen pénzekhez nyult és azt a saját céljaira használta fel. Hogy mennyit sikkasztott és mikép tette azt, egyelőre még nem állapították meg pontosan. Annyi azonban már most is bizonyos, hogy a *Brick* által elkövetett sikkasztások igen nagy összegre rugnak.

Kévéssel azután, hogy az öngyilkosságnak hire kelt, az Osztrák Magyar Banknál megjelent egy ügyfél, aki beható módon tudakozódott az öngyilkosság okai felől, majd azt kérdezte, érintetlen-e az a több százezer koronára rugó letét, melyet valaki *Brick*re bízott a banknál leendő elhelyezés céljából. Ennek kapcsán aztán kiderültek a következők:

Az illető ügyfél, figyelemmel *Brick*nek különös megbízhatóságára és a banknál elfoglalt magas állására, átadta neki a kérdéses letétet, abban a biztos hitben, hogy *Brick* ezt a pénzt a banknál a maga rendje és módja szerint el is fogja helyezni. *Brick* tehát a kérdéses összeget mint magánember vette át, úgy, hogy a bank jogilag nem felelős a letétért. A fél *sincs* birtokában a szabályszerű letétjegynek. *Brick* csupán egyszerű átvételi elismervényt adott a pénzről. Ezzel a letéttel, amely *Brick*-

nek elsőrendű értékpapirokban adatott át, úgy gazdálkodott, mintha az a saját pénze volna és azt lassankint el is fogyasztotta. Igen nagy lábon élt, sokféle uri kedvtelése volt és a tőzsdén is játszott.

Megjegyzni tudósítónk, hogy Brick az utóbbi időben gyakran beszélt a *kasszeli törköly-száritó részvénytársaságról* és így feltételezhető, hogy ennek a vállalatnak dolgai iránt érdekelve volt és annak bukása őt is magával rántotta.

A letét elsikkasztásának egyes részletei világosan nincsenek még kiderítve. Brick barátai már régen tudták, hogy nagymennyiségű tőzsdékülönözetei merültek fel, amelyeknek kifizetését nem győzte. Ebben a helyzetben nyult aztán a rábizott értékekhez. Hogy azokat tényleg mily módon helyezte el, eddigelé épp oly kevéssé volt megállapítható, mint a sikasztás összege.

A banknak álláspontja az, hogy a mód, amelylyel a letétet *Bricknek* átadták, kizárja azt, hogy a bank a kárnak csak legkisebb részét is fedezze. A károsult fél, egy magasabb rangú katonatisztnak családja, tulságos bizalommal viseltetett az öngyilkossá lett banktisztviselő iránt, amikor a *rendes eljárásnak kerülésével* a letétbe szánt értékeket a hivatalnoknak *magánúton* adta át, a bankba leendő elhelyezés céljából. Kétségtelen különben most már, hogy Brick a letétnek folyósítása céljából *hamisítást* is követett el.

Brick és a károsult fél családjai közt egyezkedési kísérletek folynak, Brick családja hajlandónak mutatkozik arra, hogy a kár egy részét megtérítse. Brick az átvett értékekkel semmiképp sem bánt el szabályszerűen. Hogy mi volt az eljárási módja, az — mint már említettük — annál kevésbé állapítható meg már most, mert a károsult fél személyes viszonyai is kizárják azt, legalább egyelőre.

Alapos gyanuok merültek fel újabban arra nézve, hogy Brick egy második büntetendő cselekményt is elkövetett. A károsult ebben az esetben egy bécsi művész, aki Brickre készpénzt bízott.

A könyvek megvizsgálásából kiderül, hogy a letétből lassankint 160.000 koronát vettek fel. A többi pénzt megtalálták a letéti hivatalnak egy pénztárszékében, amelyhez Bricknek még második kulcsa sem volt. Mivel azonban a betevő kijelentette, hogy a letétből soha egy krajcárt ki nem vett, világos most már, hogy Brick a pénzt saját céljaira fordította.

Magáról a csalásnak elkövetési módjáról még a következőket jelenti tudósítónk:

A betevő egy igen magas állású lovas tiszt, aki banküzletekben nem igen járatos. Összesen 300.000 koronát adott át Bricknek, aki erről át is adott egy átvételi elismervényt és a tiszt úgy vélekedett, hogy most már teljesen nyugodt lehet. Brick a pénzt tényleg le is tette az Osztrák-Magyar Banknak letéti hivatalában és a rendesen kiállított letétjegyet *magának tartotta meg*. Amíg tehát a katonatisztnak kezei közt csak egy értéktelen elismervény volt, Brick a rendes letétjegyet bírta, amelylyel aztán a letétet akár részben, akár egészben bármikor felvehette.

Mikor aztán szerencsétlen tőzsdéüyletei által pénzzavarba jutott, lassankint felvett egyes részeket a rábizott letétből és így a maga céljaira 160.000 koronát használt fel. A 140.000 koronát kitevő maradék még a bank letéti hivatalában van.

A honvédelmi miniszter a kisiparosok érdekében.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 10

A kisiparosok megélhetése szempontjából sokszor esett már arról szó, hogy az állam és annak különböző intézményei nem elég gondot fordítanak arra, hogy szükségleteiket olyképp fedezzék, hogy a magyar kisiparosság annál kellő foglalatosságot és keresetet találjon.

Ez a panasz egész tartalmában jogos és indokoltnak látszott. A delegációkban újabban szóvá tették ezen kívánságot, kimutatva azt, hogy abban az arányban, amelyben az ország a közös institúciók fenntartásához járul, abban az arányban fedeztessenek is a közös institúciók szükségletei is az országban.

Ez az álláspont meg nem támadható, ez oly tiszta, mint a kétszer-kettő és legfeljebb csak a felett lehet elmélkedni, hogy miért is nem történt ez így már réges-régen, azóta, a mióta az ország iparossága kellően versenyezhetett az osztrák iparossággal.

A honvédelmi miniszter ebből a tiszta álláspontból indul ki, a mikor a honvédség bakkancs-szükségletének fedezésénél nemcsak a gyáripar, hanem a kisiparosságot is felkeresi, vezéreltetve attól az elismerésre méltó intenciótól, hogy kellőleg foglalkoztassék és keresethez juttassék a kisiparosság éppen abban az időben, midőn a kisiparosok szomorú helyzete már-már tarthatatlanná teszi az állapotot.

A honvédelmi miniszter ugyanis — mint Budapestről sürgönyzik — leiratot intézett a kereskedelmi és iparkamarákhoz, azzal a felhívással, hogy a honvédség számára jövő év március végéig szállítandó bakkancsok elkészítésére vonatkozó feltételeket közöljék a kisiparosokkal és egyben szólítsák fel őket a pályázatra.

A honvédelmi miniszteriumnak ezen intézkedése bizonyára örömmel fogja eltölteni a hazai iparosságot és ha a kisiparosok a pályázatban részt fognak venni, ha kitűnő munkájukat be fogják szolgáltatni, ez lesz a legerősebb és leghathatósabb argumentum a mellett, hogy a közös hadsereg szükségleteinek beszerzésénél a hazai kisiparosságot mellőzni nem szabad és nem lehet.

SPORT.

+ **Turista-kirándulások.** Hogy a közönségnek azon része, mely a nyári hónapokat Aradon tölti szintén kivehesse részét a vidéki élvezetekből a turista-egyesület elég alkalomról gondoskodik. A gainai kirándulás már előre is látogatottnak ígérkezik. Ez alkalommal a közönség kényelmére akként van tervezve a kirándulás, hogy egy része már szombaton, 20-án reggel indul el a körösvölgyi vonattal s Nagy-Halmágyról délután 2 órakor gyalogol föl a Gainára. Ezen csoport künn a hegyoldalon tölti az éjjelt, onnan 2 órakor tovább indul, hogy a Gaináról élvezhesse a páratlan szépségű napfölkeltét. A kirándulók ezen része már vasárnap este itthon lehet. Azok, kik szombaton a déli vonattal indulnak el Aradról, az éjjel egy részét Nagy-Halmágyon töltik, s éjjel után 2—3 órakor indulnak föl a Gainára, estére pedig vissza Nagy-Halmágyra.

A kirándulásokon a turista-egyesület tagjain kívül nő és férfivendégek is résztvehetnek. Jelentkezéseket elfogad Bogsán Károly (Csanádi palota) és ifj. Klein Mór üzlete.

Egy közelebb tartandó másik kirándulást a Rákócy-hegyre rendeznek. Ezen kirándulás sikeres rendezhetése céljából Márai Mátyás ügyvivő alelnök, Schmiedt János dr. és Éliás Jakab a ma reggeli vonattal Apatelekre és Borosjenőre utaztak. Ugy ezen, mint a többi kirándulásokról az elnökség a lapok útján fogja az érdeklődő közönséget tájékoztatni.

A Szelle-ügy rejtelméi.

(Titokzatos levelek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10

Arad városban már napok óta kering egy hír, mely kapcsolatban van a sokat emlegetett Szelle-üggyel, s melynek, ha a hír igaznak bizonyul, rettenetes, ma még beláthatatlan következményei lehetnek. A Szelle Wertheim-kasszából pattant ki ez a hír, melynek esszenciája belevág a magyar igazságszolgáltatás jó hírnevének évszázados fájába. Olyan ez a közszájon forgó hír, mely a legsürgösbb beavatkozást kívánja az igazságügyminiszter részéről. Szeretnők, ha ez minél hamarabb megtörténnék. Még pedig két okból. Ha a hír, mely egy kuriai bírót, kinek nevét nem írjuk ki, részrehajlással vádol, igaz, azonnal a *legszigorubb vizsgálót s a legsürgösebb intézkedéseket követeljük*. Ha pedig nem igaz, s ez felette kívánatos volna, akkor némittassék el a rágalom, oly formán, hogy a szennynek még a nyoma se maradjon meg az ország legelső erkölcsi testületén: a mindenek felett ítélkező magyar királyi kurián. Mi is hallottuk már régebben a dolgot, de hihetetlennek tartottuk. — Most azonban, hogy Aradon mindenütt beszél az esetet, fel kell emelni szavunkat s *világosságot* kell kérnünk a dologba.

Az ügy előzményei a következők:

Ezelőtt 8—10 évvel a *Sonnenfeld és Bing* aradi kézműáru cég csődbe jutott. Hitelezői többnyire aradi pénzintézetek és cégek voltak. A cég több mint 150.000 forint passzívával jutott csődbe. A helyben érdekeltek mindent elkövettek, hogy ne *Szelle József* aradi ügyvéd neveztesék ki, mégis a törvényszék Szellét nevezte ki a csődtömeg gondnokává. Szelle ellen ugyanis már akkor több feljelentés tétetett az aradi törvényszékhez, s a hitelezők nem akartak belenyugodni a Szelle kinevezetésébe.

A csődvagyonból befolyt körülbelül 80.000 forint készpénzben, mely összegből az aradi hitelezők sürgetésére 23.000 forintot befizettek a kir. adóhivatalhoz. Miután a csődügyet évek során sem tudta vagy akarta a csődtömeggondnok lebonyolítani, dacára annak, hogy a csődvagyon jelentékeny része már készpénzben befolyt, a hitelezők úgy az aradi törvényszéknél, a kir. táblánál, mint az igazságügy miniszternél indokolt panasszal éltek. Végre *Nyirő Géza dr.* az akkori csődbiztos *elmozdította Szelle Józsefet a tömeggondnokságtól*. Helyébe *Szathmáry Béla dr.* aradi ügyvéd neveztetett ki csődtömeggondnokká.

Mig Szelle volt a csődtömeggondnok, a csődválasztmány kívánságára elszámolást nyújtott be. Az az elszámolás csak általánosságban volt tartva s a csődválasztmány nem tudott rajta eligazodni. Az ügy elszámolási per alakjában bírói *utra terelődött*. Az aradi törvényszék, a nagyváradi tábla megítélte a csődtömegnek bizonyos összeget s azonkívül biztosítási eljárást vezetett Szelle ellen. Le foglalták ingóit és ingatlanait. A kuria hetes tanácsa a másodbírósg ítéletét *földoldotta s utasította a csődhiróságot* 1897. évi február hó 11-én kelt ítéletében, hogy a csőd követeléseket a *85-ik tételtől kezdve a 673-ik tételig tételenként vizsgálják meg*.

Miután ezek a pótlások évekig eltartottak volna s közben a tömeggondnok díjai felémésztették volna a csődvagyont, a hitelezők az új tömeggondnokkal *kiegyeztek 7 százalékra*. A kinek 1000 forint követelése volt, kapott 70 forintot. Szelle jövedelme, melylyel a csődvagyont kevesbedett a hitelezők kárára, ebből a csődügyből körülbelül 50,000 forintra tehető. Szelle eljárását jellemzi az, hogy olyan követeléseket is beperelt a csődválasztmány tiltakozása dacára, melyeket mindenki absolute behajthatatlanoknak ismert, csak azért, hogy a tömeggondnoki díjakat szaporítsa.

Ezt a csődügyet azért említettük meg, mert ama hír szerint evvel volna összefüggésben az említett titokzatos ügy.

A Szelle Wertheim-kasszáinak feltétele alkalmával a tömeggondnok állítólag olyan levelekre bukkant, melyek egy kuriai bíró és Szelle között fennállott viszonyról tesznek tanúságot. A tömeggondnok rögtön elhívatta *Ribicey* dr. törvényszéki bíró, vizsgálóbíró, *Schartner* Sándor dr. csődbiztos, *Domokos* László és *Lehrmann* Viktor alügyészeket és a leletről jegyzőkönyvet vétetett fel. A leveleket pedig elvitték a tömeggondnok irodájából.

Mint értesülünk *Tassy* Pál dr. nagyváradai főügyész holnapután a hivatal vizsgálat megejtése céljából Aradra érkezik s ugyanekkor a krompromittáló leveleket is előfognak neki mutatni. Hogy a bíróság mit fog csinálni ezekkel a levelekkel, arra nézve nincs tudomásunk. Mindenesetre első és legszükségesebb teendő volna a vizsgálat sürgős megindítása. *A legteljesebb nyíltságot követeljük*. Ilyen esetekben nem szabad tekintettel lenni semmire, mert az ország legfelsőbb bíróságának jóhírnevéről van szó. Tisztelettel és büszkeséggel tekintettünk mindedig a kuria intézményére, mely letéteményese volt a nemzet bizalmának s mely legutóbb arra a tisztségre emelkedett, hogy az országgyűlési választások tisztasága fölött bíráskodjék. Az ilyen bíróságnak intaktnak kell lennie még a gyanu árnyékától is, s ha egy szerv rothadt, ki kell vágni könyörtelenül.

Aradon ugyszólván mindenki tud már arról, hogy a Szelle Wertheim-székényeiben krompromittáló leveleket találtak. Kertész Miksa dr. ezt a dolgot elmondta a csődválasztmány tagjainak s azoktól becsületszavukat vette, hogy a dolgot titokban tartják.

A tömeggondnok tulzásba vitt titkolódásával ugyancsak rossz szolgálatot tesz a magyar igazságszolgáltatásnak. Mert ahol rendjén van minden, ott a titokzatosság gyanút kelt, ahol pedig hiba forog fenn, ott a titkolódzás egyenértékű a hiba palástolásával.

Ez különben mellékes kérdés. Arról van szó, igaz-e, hogy azokból a levelekből olyan vád hangzik egy kuriai bíró ellen, mely káros befolyásu lehet az egész bírói karra? Ha igaz, vizsgálatot kell indítani s meg kell torolni a bírói kar méltóságán esett gyaláztatot. Ha nem igaz, akkor elejét kell venni a rágalomnak.

Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha teljes nyíltsággal járnak el az ügyben. A közönség tud róla, tehát a közönséget föl kell világosítani, hogy nem igaz. De ez a hír mostani alakjában meg nem maradhat

Amerikai párbaj.

(Az elmés párbaj-segédnek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 10.

Öt esztendővel ezelőtt történt. Két fiatal szigorló jogász, testi-lelki jóbarátok, amolyan modern Kásztor és Pollux, valami kisebb dologon hevesen összekaptak, éppen azon a vacsorán, amelyen a doktorra való avatásukat ünnepezték. Kemény sértés történt mind a két részről, a lovagias mérközés elkerülhetetlenné vált. De voltak körülmények, amelyekre még a lovagias hévben is tekintettel kellett lenni. Az egyik fiatalembernek az anyja súlyos betegen feküdt, a másik meg völegény volt.

A segédnek szerencsére derék, humánus emberek voltak, és miután a kibékítés sehogyse sikerült, abban állapodtak meg, vivjanak a felek amerikai párbajt. Ha már az egyiknek meg kell halni, haljon meg öt esztendő múlva. Fiatal még, bőven ráér akkor is. Elsőnek a völegény nyult az életet és halált rejtő szekrénykébe. Kibuzta a golyót, sarkon fordult és ment. Csak kiunt nézte meg, mit huzott. Fehér golyó volt a kezében. Élet.

Tüstént elutazott Budapestről, egy nagyobb vidéki városba ment a leendő apósához irodavezetőnek, a megszabott idő leteltével letette az ügyvédi vizsgát, megházasodott és boldogan élt volna, ha a lelkét egyre nem gyötri az a gondolat, hogy a távolban él egy ember, aki, bár eleven, de mégis halott. Nyomában a korpó, amelynek a teteje miatta zárul majd fölője. A fehér golyót az óraláncán viselte és ez a fehér golyó örökké rámeredt mint egy halott nyitva meradt szeme.

Az ötödik esztendő is vége felé járt. Az ügyvéd nem állta tovább és nyomozni kezdte egykori ellenfelét. Éppen a fia kereszteleésének a napján tudta meg, hol lakik. Tüstént vonatra ült, hogy hozzásiessen és föloldja végzetes köteleessége alól. Az egyik állomáson át kellett szállnia. A váróteremben feléje rohan egy ur. Az egykori ellenfele. A két volt ellenfél egy pillanatig egymásra mredt.

— Éppen hozzád siettem — mondja az ügyvéd.

— En meg tehozzád?

— Azért kereslek, hogy föloldjalak! Ostobaság volt az egész.

— En is azért indultam hozzád, hogy föloldjalak.

— Hogy te oldj fel engem?

— Igen!

Az ügyvéd nagyot nézett.

— De hisz én. — mondotta halkan — a fehéret huztam.

Most a másikon volt az eibámulás sora.

Kivette a nyakkendőjét. Kőnek egy fehér golyó volt a végén.

— Ime, én meg ezt huztam.

Szóval kiderült, hogy a segédnek két fehér golyót tettek a ládikába. Hogy az egykori ellenfelek nem haragudtak meg érte, bizonyosság rá, hogy közös képre fotografáltatták magukat a családjaikkal együtt és ezt a képet megküldték mind a négy volt párbajsegédnek.

HIREK.

Agyonlőtt rendőrfőnök.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 10

Regényes tragédiát telegrafálnak a meszesze *Katániából*. A tragédia hőse egy szerelmes rendőrfőnök és egy tüzes vérű szicíliai milliómos. Az utóbbi egy éjjeli kaland alkalmával a rendőrfőnököt agyonlőtte.

Fuzzardi Benedetti egy fiatal szicíliai milliómosnak felette megtetszett az ott játszó szintársulat bájos primadonnája *Hallie* kisaszszony.

Fuzzardi úgy intézte, hogy még az előadás alatt megismerkedjék a kis művésznővel, akitől aztán engedélyt kért, hogy hazakisérkesse.

Hallie kisaszszony természetesen megengedte ezt, s a fiatal szicíliai türelmetlenül várta, hogy a szállodához érjenek, melyben a művésznő lakott.

Itt azonban váratlan jelenet történt.

A szálloda ajtájában egy hatalmas termetű, csillogó egyenrubájú férfi állott a fiatal pár elé. A leány halkan felsikoltott a férfi látára, mert rögtön megismerte *Trizaffyt*, a hatalmas rendőrfőkapitányt, ki állandó udvarlója volt.

Trizaffy felszólította a bárót, hogy hagyja el a leányt. Ez hangos nevetéssel válaszolt, ami kihozta sodrából a rendőrfőkapitányt, s a bárót inzultálta.

A fiatal szicíliai erre revolvert rántott elő és két lövéssel letitette *Trizaffyt*. A főkapitány nyomban meghalt.

A bárót, kit csak nagynehezen tudtak a nép dühe elől megmenteni, börtönbe vetették, honné az éjjel megakart szökni, de még idején elfogták.

A forró levegőjü *Katániában* ez képezi a mai nap eseményét.

Egy leányszöktetés története.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 10.

Bácskában történt. Mi is hirt adunk már a megszöktetett bácskai nábob lányáról. Most újabb részleteket irhatunk. A leány neve *Ungár* Ilona, izraelita, egyetlen leánya *Ungár* O-moravica földbirtokosnak, kinek kerek egy millió forintot érő vagyona van. A leánynak nevére 250 hold föld, mint anyai örökség át van írva. A leány szép, barna, koromsötét szemekkel, mindössze 17 éves.

Zomborban mult évben ismerkedett meg *Szemző* Gyulával, egy bácskai gentry-család 22 éves fiatal tagjával. A leány szerelmes lett az ifjuba.

Apja megsejtette a dolgot, a titalembert eltiltotta a háztól. A leány nem tágitott. A mult héten közösen elhatározták, hogy megszöknek.

Holdvilágos nyári éjszaka volt. A kis Moravica palotaszzerű házában minden csendes. Csak egy ablaktábla hasadékán szűrődik át egy-egy vékony sárgás fénysugár.

Ott ébren van valaki: a földbirtokos ur leánya, *Ungár* Ilona. — A kis templom órája éjfélt üt. Néhány perc múlva tompa lódobogás hallatszik. Könnyű kocsiba két okos állat van fogva. A palotaszzerű ház utcája végén állottak meg a lovak. Egy sugár ifju, *Szemző* Gyula ugrik le a kocsiból.

Az ablaktábla kinyílt s a következő pillanaton az ifju és karján egy remegő leányka siettek a kocsira felé. Villámgyorsan röpitette a két fakó a szerelmeseket. Hajnaltájt hetedhét falun is tul voltak már.

A kocsis két első osztályu jegyet váltott s a szerelmes pár behuzódott a kupéba s robogott velük a vonat — hova, azt nem tudja senki, még a csendőrségnek sem sikerült kinyomozni, mely különben csak annyit tudott meg, hogy a szerelmesek közös akarattal szöktek.

Hol, merre vannak, nem tudja senki. Bácskának ez képezi most a legnagyobb szenzációját.

— **Vashid Arad- és Békés megye között.** A Békés megyében fekvő Gyulavári község határában, a Fehér-Körös folyón új vashidat épített Békésvármegye, a mely hid csaknem az arad-békési határon fekszik s hivatva van a két vármegye között a közlekedést megkönnyíteni. Az új vashid 100.000 koronánál többbe fog kerülni s már legközelebb épül. Az árlejtező bizottság Fábry Sándor dr. alispán elnöke alatt tartott ülésében az alépitményekre Basch Mihály budapesti mérnök 51.748 korona 46 fillér vállalati összeget kitevő ajánlatát, a vasszerkezetr. 1262 métermázsa maximális súlylyal Oeti Antalnak 57.294 korona vállalati összeget kitevő ajánlatát fogadta el.

— **A Szentháromság-szobor felirása.** A nemrégiben leleplezett Szentháromság-szoborra ma vésték be a felirást, mely következőképpen hangzik:

„A városunkban dühöngő pestis megszűnésekor 1732-ik évben tett fogadalom következtén 1764-ik évben épített, 1882-ik évben lebontott szobor helyébe emeltetett 1901. évben.

— **Mérnökök tanulmányuton.** Galac Gyula kir. miniszteri és műszaki tanácsos kezdeményezésére a körösmenti társulatok mérnökei Arad, Békés és Biharmegyékre tervezett tanulmányutat tettek, melyben azonban a kezdeményező a múlt hónapban történt halála miatt már részt nem vehetett. A társaság élén állottak Bertalan Lajos és Landgraf miniszteri osztálytanácsosok, Németh és Lisznyai Tivadar műszaki tanácsosok, továbbá az aradmegyei kultur és a gyulai államépítészeti hivatal és a körösmenti társulatok 32 mérnökkel. A Bertalan Lajos miniszteri tanácsos vezetése alatt álló kirándulók hétfőn találkoztak Csabán, a hol a próbaöntözési telepet, Békésen pedig a szivattyú telepet tekintették meg. — A Gyula alatt levő duzzasztó recognoskálása után a gyulavarsándi szivattyútelepet, egy minta-örházat és a Fehér-Körös parterősítő ártér munkálatait tették beható megfigyelés tárgyává. Kedden délben érkezett a szaktársaság Kisjenőre, hol a kaszinó nyári helyiségében elköltött társaság után Új János társulati főmérnök tanulságos előadást tartott a Fehér- és Fekete-Körös közt lévő belvizrendezésről és ártéri osztályozásról. A társulati igazgató Králik Gyula kir. tanácsos, Új János fő-, Rissdorfer Gyula és Schmidt Elek társulati mérnökök kalauzálása mellett a társaság megnézte a Kisjenői ártér- és belvizszabályozó erődítéseket és helyiségeket és a kies Hádában tett séta után a kaszinóban közös vacsorához ült. Ma megnézték a csermő-talpas-feketetóti felfogó csatornát és bukóhidakat és részint a kisjenői, részint a biharmegyei járműveken a Fekete-Körös kotrójához eveztek és a csárda zugi szivattyútelep tanulmányozásával befejezték a 3 napi exkurziót.

— **Vendéglősök a főispánnál.** Az aradi vendéglősökön nem sokat segített a közigazgatási bizottságnak azon határozata, melylyel nekik felebezésüknek helyt adva, megengedte, hogy orfeum előadásokat rendezhessen. Salac Gyula polgármester ugyanis a határozatot megfelelőbbézte a miniszterhez, s így az addig végre nem hajtható, míg a miniszter afelett nem dönt. Akkorára pedig bizonynyal véget ér a nyári színház szünete s így az aradi vendéglősök a kellemetlen vallásu mádi honpolgár sorára jutnak. Hogy ezt kikerüljék, ma testületileg tisztelegtek Urbán Iván főispánnál, kérve, hogy járjon el a miniszteriumban méltánylást érdemlő ügyük gyors elintézésé érdekében. A főispán megígérte, hogy a vendéglősök kérését teljesíteni fogja.

— **Szabadságolások a városnál.** Aradváros törvényhatósági bizottsága Madarász Antal gáji alkapitánynak, Sztankovits Milán tüzoltóparancsnoknak és Zsó Jánosnak 6 heti, Sztójka József adóügyi számtisztnek pedig 4 heti szabadságidőt engedélyezett. Simon Gábor árvászeki jegyzőnek a kért egy havi szabadságidőt, dacára annak, hogy Stampfl Gusztáv egy kérvényében a Simon Gábor által kért szabadságidő megtagadását kérte, a közgyűlés megadta. Stampfl

mint kérvényében előadta, tanunak idéztette be egy bűnügybeu Simon Gábort, aki ha szabadságra megy, nem volna kihallgatható. A szokatlan kérelmet a közgyűlés nem vette figyelembe s — mint említettük — Simon Gábornak az egy havi szabadságidőt engedélyezte.

— **A vásárhelyi főispán.** Megirtuk, hogy a „Hódmező-Vásárhely“ című ujság Thorockay Viktor báró főispán kompromittálására állítólag tőle eredő leveleket közöl. Thorockay Viktor báró ez ügyben a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat. A „Hódmező-Vásárhely“ című lapban Garzó Imre által aláírva egy közlemény jelent meg, melyben bizonyos Viktor aláírásai ellátott leveleket s ezzel kapcsolatosan egyéb rágalmatokat nekem tulajdonít. Midőn kijelentem, hogy mindez hamis és a valósággal ellenkező állítás, egyuttal megbízta Baksa Lajos dr. ügyvéd urat, hogy a bíróság előtt kellő intézkedéseket tegyen. *Báró Thorockay Viktor alispán.*

— **Flesch Pepi és Füzesséry.** Hirt adtunk róla, hogy egy előkelő bécsi tőzsdelátogató, Flesch Pepi (így hívták általában) elméjében megháborodott. Flesch neve nem először szerepel a lapokban. Az olvasó emlékezhetik még a tavalyi titkos tatra-füredi drámára. Füzesséry aljegyző vadászat közben véletlenül agyonlőtte Flesch bécsi bankárt. Flesch Pepinek az öcsését. Akkoriban az a gyanu merült fel, hogy Füzesséry fegyverét nem a véletlen irányozta. Ennek a gyanunak legkonokabb erősítője Flesch Pepi volt, ki e gyanu alapján az ily értelmű vádat akkor is fentartotta, mikor az ügyészség már beszüntette a vizsgálatot Füzesséry ellen s a kiről, most hogy elméjében végleg megháborodott, kitünt, hogy már régen idegbajban szenvedett.

— **Atzél Péter — Solymossy báró ellen** című mai hírünkre vonatkozólag Barabás Béla dr. irodája részéről a következő helyreigazító sorokat vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! B. lapja mai számában Atzél Péter — Solymossy László báró ingatlan tulajdona s jár. iránti perben megjelent azon közlemény, hogy a kuria felülnket: Atzél Pétert keresetével tegnap végkép elutasította, téves. Az ügy ugyanis referálva a curián még nincs, s az ítélet előreláthatólag csak a nyári vakáció után fog meghozatni. A tévedés azon alapul, hogy tegnap egy ezen ügyre vonatkozólag alárendelt jelentőségű kérdés lett a curián eldöntve: a curia tegnap hozott határozatával a kir. táblának azon végzését hagyta helyben, melylyel az elvont hasznok fejében megítélt pénzüsszeg erejéig általunk az első bíróság előtt kért s elrendelt biztosítási végrehajtást, hivatkozással a IV. számú döntvényére feloldotta.

— **Bauer Gyula emlékezete.** A város törvényhatóságának mai közgyűlésén Urbán Iván főispán, mielőtt a tárgyalást megnyitotta volna, kegyeletes hangon emlékezett meg a törvényhatósági bizottság egyik elhunyt tevékeny tagjáról: Bauer Gyuláról. A főispán indítványára a közgyűlés kimondta, hogy Bauer Gyula halála felett érzett részvétének jegyzőkönyvileg ad kifejezést.

— **Szelle fizet.** Szelle József képviselője Sonnenfeld ügyvéd ma a m. kir. adóhivatalnál letétbe helyezte a Spiller-féle 143 koronás és a Lederer-féle 316 koronás követelést, ezenkívül Priegl dr. kezéhez kifizette a Sulay István-féle 467 koronás követelést is.

— **Felfüggesztett városi tanács.** Marosvásárhelyről jelentik, hogy a belügyminiszter a várost tanács egy részét felfüggesztette, más részét pedig fegyelmi vizsgálat alá helyezte. A belügyminiszter állásuktól felfüggesztette Oroszlány István polgármester-helyettest, I-ső taná-

csost, Hofman Jenő pénztárost és Dindár Gyula főszámvevőt; fegyelmi vizsgálatot rendelt el Hofbauer Aurél és Hints Károly tanácsosok és Darkó Alajos tiszti ügyész ellen. Ugyancsak fegyelmi vizsgálat rendeltetett el Geréb Béla nyugdíjba készülő polgármester, most orsz. képviselő ellen is, s ezzel együtt nyugdíj ügyének elintézésére is felfüggesztetett addigra, míg a fegyelmi ügye le fog tárgyalatni.

— **Házasság.** Székely Károly az Acsev hivatalnok holnap délután 5 órakor vezeti ol-tárhoz özv. Mihályi Józsefné bájos leányát Gizella kisasszonyt.

— **Kivándorlásra csábítás Budapesten.** Budapesten is üzik az amerikai kivándorlásra való csábítást. Rajcs Zoltán — a csábító ügynök. Rajcs Zoltán pár év előtt ismert alakja volt Budapestnek. A borszéki viznek főügynöke volt, nagy lábon élt. Bodegája volt, majd pedig egy szállodája, amelybe belebukott, s a következmények elől aztán Amerikába menekült. Most ez a Rajcs Zoltán a newyorki Falck and Comp. szállító céggel szövetkezve elárasztja Budapestet a kivándorlásra csábító levelekkel. Rajcs a cseléd elhelyező intézetekkel áll állandó összeköttetésben, amelyek közül sokan segítőtársai neki. A belügyminiszter most figyelmeztette a batóságokat, hogy az esetben, ha a Falck and Comp. cégnek üzemeiről tudomást szereznének, tegyenek neki azonnal jelentést.

— **A Szokol-ünnep hőseit kitiltották.** Nagy feltűnést keltett Rittich orosz tábornok a Prágában nemrég megtartott Szokol-ünnepen, ahol oly nyilatkozatok történtek, melyek arra az alapos feltevésre adtak okot, hogy az oroszországi ünneplők vagy beszámíthatlanok, vagy örültek. Ma végre azt az értesítést nyerjük Prágából, hogy a kellő megtorló lépés már megtörtént. A rendőrség ugyanis az orosz tábornokot egyszerűen kiutasította Ausztria területéről. Most utazhatik a generális ur kényszer-utlevéllel haza és otthon majd gondolkodhatik, a felett, hogy a mindenható cár, ha annyira képes a mi szlávjaink baján segíteni és atyai karjaiba fogadni — miért is nem segített első sorban a tábornok ur legspeciálisabb baján?

— **„Ujabb vendégek.“** Ily címen jelzi egy amerikai magyar lap, a clevelandi Szabadság állandó rovatban azoknak a magyar honfitársaknak Amerikába való érkezését, kik holmi turpisságok miatt alighanem arra fanyalodnak, hogy az amerikai kolóniákat gazdagítsák. És a mint az mai ilyenkor dukál, néhány sorban az életrajzukat is közli. — Ez életrajzokhoz igen könnyen hozzáférhető forrásból meríti az adatokat. Olyan forrásból, amely után egy lépést sem kell tenni, amelyet a legnagyobb előzenyességgel terjesztenek a világ minden részében, ahol csak irástudó emberek laknak. Ez a forrás: a rendőrségi köröző-levelek. Így aztán olvasóink sejtethetik, hogy körülbelül milyen stílusok lehetnek ezek az életrajzok, bárha éppenséggel nem lehet egyhangúsággal vádolni azokat. Legújabb számában az amerikai magyar ujság három új letelepülő életrajzát hozza. A három illusztris vendég Schummel Sándor volt német-kereszturi jegyző, Deutsch József mérnök és Szita Sándor rácmcsekei jegyző. — Mindhárman a rendőrség elől menekültek Amerikába.

— **Agyonszurt rágalmozó.** Egy tanulatlan napszámos ember súlyos bosszút állott Nagy-Váradon a szeretője rágalmozóján. Beledöfte kését a nyakába annak a szerencsétlennek, aki talán rosszat mondott a szeretőjéről. Szász Ferenc együtt dolgozott egy magtárban Glück Lipót 19 éves napszámossal. Glück azt találta mondani beszélgetés közben Szásznak, hogy a szeretője ledér életet él s legutóbb is eladta

magát másnak. Szász dühbe jött erre az állításra, de egyelőre nem bántotta Glücköt, mert nem tudta bizonyosan, hogy igazat mondott-e, Nemsokára Glück ismételte ezen állítását, szemébe mondta azt az asszonynak is. Erre haragos szóváltás támadt, amelynek hevében Szász egy ütést kapott a vállára. Erre kirántotta kését és szó nélkül oldalról a szerencsétlen Glück torkába döfte. A szerencsétlen összerogyott és ötpercnyi kislódás után meghalt. A gyilkos, tettének elkövetése után menekülni akart, de többen, akik látták a rémes jelenetet, elfogták. Ha a rendőrség közbe nem lép, talán meg is lincselik. Így is több ütéstől származó horzsolás van a vállán és a hátán:

— **Agyonlőtte a menyasszonyát.** Szarvasról telegrafálják, hogy ott *Modosi István* ma agyonlőtte menyasszonyát, mert ez a jeggyűrűt visszaküldte neki.

— **Eljegyzés.** *Weiszberg Sándor* nagybecskereki kereskedő eljegyezte *Szalay Hedvig* kisasszonyt, *Szalay Zsigmond* aradi kereskedő bájos leányát.

— **Kisasszonyok fogadása** Debrecenből írja tudósítónk a következő különös históriát: Tegnap délután a maga nemében páratlan eset történt Debrecenben. Két kisasszony egy barakkal megrakott talyigát vonszolt végig a város főutcáján — fogadásból. Az eset előzményei a Borsy-féle cukrászdába vezetnek vissza. — Ott történt a vitatkozás a felett, hogy nemcsak férfinak, de nőnek sem szégyen az, ha egy talyigát vonszol maga után. A munka nemesít és aki munkát végez, az nemes cselekedetet hajt végre. Ezt vitatták legjobban a hölgyek, mikor a társaság egyik férfi tagja fogadást ajánlott arra az esetre, ha a munka nemessége mellett vitatkozó kisasszonyok tettel is bebizonyítják érveléseiket. Két kisasszony nyomban helyeselte a fogadást és kijelentették, hogy:

— *Szívesen végig huzunk a főtéren egy talyigát, ha ön száz koronát fizet a szegények javára.*

A fogadás megtörtént. A feltétel az volt, hogy egy kis talyigát, amelyre a boldogfalvi kertben néhány kosár barackot raknak fel, a két kisasszonynak a vasuti hidon, Deák Ferenc-utcán és a főtéren végig kell huzni a Borsy-cukrászdáig. A két kisasszony: *B. Z. és Z. K.* kimentek a boldogfalvai kertbe, ahol a kis szekérre három kosár barackot pakoltak fel nekik. Mikor ez megtörtént, a két kisasszony kalaposan, keztűs kézzel a rud mellé állott, megragadták és a kis szekeret vonszolták be a városba. Attól kezdve, hogy a nagyforgalmu vasuti hidra érték, állandóan nagy közönség bámulta őket. Senki se tudta mire magyarázni, hogy kalapos kisasszonyok miért huzzák a kis szekeret. Természetes, amikor a főtéren értek s ott haladtak át, még nagyobb lett a kíváncsiak tömege. A boltokból kifutkostak, a járó-kelők megálltak s úgy nézték a szokatlan jelenetet. De a kisasszonyok szavukat tartották. A munka nemesít és ezt tettel is bebizonyították. Száz koronát nyertek vele Debrecen szegényei számára.

— **Uralkodók levelezése.** Egy német ujság érdekes adatokat közöl az európai uralkodók levelezéséről. E szerint a legnagyobb postája a pápának van, a ki naponta átlag 22—23.000 levelet és ujságot kap. Utána következik VII. *Eduárd* angol király, mintegy 3000 ujsággal és 1000 levéllel. Az orosz cár és a német császár átlag 6—700 levelet kap naponta: az olasz király 500, *Vilma* hollandi királynő pedig 100—150 levelet. Természetes, hogy az uralkodók e rengeteg levelezésnek elintézésén a titkárok egész törzskara dolgozik. Ebben a tekintetben is újból pápaé az első, a kinek levele nem kevesebb, mint 35 titkárt foglalkoztat. A titkárok mellett azonban ma-

rad munka maguknak az uralkodóknak is a levelezéssel. Ebben a részben a legszorgalmasabb a német császár, a ki mindennap egész csomó levelet ír. Érdekes a császár levélpapírosa is. A mióta *Viktória* királynő meghalt, fekete szegélyű levélpapírt használ, míg rendes levélpapírja vagy világos-kék vagy szürkészinű, felső bal-sarkában roppant komplikált domborművű címer-disszel, mely a máltai keresztből, a fekete-sas rendből, a térd-szalag-rendből és a császári koronából van összekombinalva. Az angol király most, a meddig a gyászév tart, fekete levélpapírost használ, a rendes levélpapírja azonban sötétkék, igen kis alaku, bal felső sarkában kis monogrammal. VII. *Eduárd* anynyira szereti ezt a papírost, hogy kijelentette, — hogy a gyászév leteltével újból ezt fogja használni.

— **Új háztulajdonosok.** A város mai közgyűlése a *Hegedüs Antalné*, *Szauerlau Paula*, *Halász Miklós*, *Kneffel Károly* és fia cég, *Erdélyi Imre*, *Reinmüller Imre*, *Semsey Lajos*, *Bloheta Gusztáv*, *Käfferkopf Mátyás*, *Nagy István*, *Véber Béla*, *Varga János*, *Campi József*, *Florescu Péter*, *Repin Károly*, *Pap Imre*, özv. *Király Gyuláné*, *Kincses József*, *Frick József*, *Kováts Samu*, *Vanitsek Ferenc*, *Weisz Mór* és fia cég, *Brassay Odönné* és *Tencer Ferenc* által emelt új épületek községi adómentességét a szokásos évekre megadta.

— **Négyszeres öngyilkosjelölt.** A rendőrség előtt érdekes ember állott ma: egy négyszeres öngyilkosjelölt. *Kovacsik János*nak hívják a megrögzött öngyilkost, a ki napjal esernyőjavító, éjjel pedig a nagybögöt hordja a cigánybandák után. *Kovacsik* hat éven keresztül szomszédja volt *Badovits József*nek, a tegnap öngyilkossá lett asztalosnak, kinek sorsa anynyira megindította *Kovacsik*ot, hogy öngyilkosságra szánta el magát, immár negyedszer. Aranygyűrűjét zálogba csapta, a pénzen revolvert vásárolt s hogy minden kellék meg legyen a végzetes tethöz, benézett előbb a korcsmába, egy kis hátorságot beszédni, természetesen *pálinka* képében. Véletlenül azonban több bátorságot szedett be kelleténél magába s így az öngyilkosság csak kísérlet maradt. Éjjel után a *Határ-utcában* egy árok szélére ült s igyekezett fejbe löni magát, csak hogy ez sehogysem sikerült. Végre a rendőrök észrevették s felvitték a városházára, a hol olyan éktelen ordítást vitt véghez, egyre revolvere után kiabálva, hogy kényszer-zubbonyba kellett tenni. *Kovacsik* eddig a következő módon akart az élettől megszabadulni: *legelőször elvágta az ereit, tavaly marólugot ivott, néhány hét előtt a Marosba ugrott, s tegnap pedig agyonlövésselel fenyegette önmagát.*

— **A két testvér öngyilkossági kísérlete.** *Schön Somlyó* Ilkát és *Somlyó Miksát*, akik tegnap Budapesten a *Király-utca 47.* számú lakasukon öngyilkosságot kíséreltek meg, a *Rökusba* szállították. A leányak a mellén, a tudó fölött van a lösebb, a férfiak a fején vannak a zúzdások és több helyen csonttörést szenvedtek. Mindkettő állapota súlyos, de nem életveszélyes. Mindketten eszméletlen vannak és állapotuk tegnap óta javult.

— **A szentiványi állomlító.** Furfangos csalót fogott el a héten a csávolyi rendőrség. *Gyukity Menyhért* felsőszentiványi parasztgazdához beállított egy urformájú ember és azt mesélte, hogy ő megálmodta, hogy a *Gyukity* gazda kertjében hatvankilencezer korona értékű arany-pé debates van elásva. A pénz kiásásához más nem foghat, mint ő, de mielőtt hozzáfogna a munkához, menjen *Gyukity* az országuton levő kereszthez és mondjon el kilenc *Miatyánkot*, a felesége pedig zárkózzék be a szobába, függönyözze azt jól el és tizenhatsz *Miatyánkot* mondjon. A jámbor parasztlak hiven eljártak az utasításhoz képest. Amíg az együgyű házaspár buzgón imádkozott, addig a csaló —

Littvay László a neve — elásott a földbe egy játékaranyakkal megtelt kantát. Legfelül azonban földet tett és a földre elhelyezett egy vadonat új csillogó huszkoronást. Mikor már vége volt a *Gyukityék* imádságának, kiemelete sok hókuszpókusz között az „aranyat.” Aztán odaadta a jó huszkoronás aranyat, hogy azért szolgáltatassanak egy misét. A pap persze szó nélkül elfogadta a jó pénzt. Aztán meghagyta *Littvay*ot, hogy erről a dologról tiz napig senki-nek se szóljanak, az aranyakat az ágy alatt a földbe ássák, a tiz nap alatt minden nap és éjjel pont tizenkettőkor egy-egy *Miatyánkot* mondjanak. A hirtelen meggazdagott atyafiak *Littvay*nak 50 forintot adtak, de *Littvay* még három izben csalt ki kisebb-nagyobb összeget. Szigoruan meghagyta azonban, hogy ne adjanak neki a talált pénzből, mert akkor nem lesz hozzá szerencsájük. *Littvay* nem elégedett meg egy áldozattal, hanem elment *Vidákovics János*hoz is ugyanazzal a mesével. *Vidákovics* azonban jelentést tett az ügyről a szentiványi rendőrségnek. *Littvay*ot letartóztatták.

— **Hét eltűnés.** A budapesti rendőrségen ma is hét eltűnést jelentettek be. Az eltűntek a következők: *Pozsonyi Aurél* budapesti születésű 19 éves lakatos segéd, (lakott *Szondy-utca 78.* szám alatt.) *Schmidt Dániel* györkényi születésű 70 éves törvényszéki díjnok, (Nefeletjst-utca 19.) *Goldstucker Kati* boroszlói születésű 21 éves nevelőnő (Váci körút 42.) *Sticker István* budapesti születésű 30 éves szabósegéd, (Arany János-utca 1.) *Ficere József* kereskedelmi miniszteri hivatalosolga 2 és fél éves *Gizella* nevű leánya (Csengeri-utca 57.) *Özvegy Gánsz Károlyné* született *Abeltelner* Borbála budapesti születésű 74 éves magánzónő, (József-utca 39.) *Vida Kálmán* zombori születésű 24 éves pénzügyőr, (Kisfüvaros-utca 10.) A rendőrség keresi az eltűnteket.

— **A platonikus hajlam.** Hogy mi az, annak a megmagyarázására egy *Moore* nevű angol író vállalkozik. Ime válaszok arra a kérdésre: Mi a platonikus hajlam?

Büntetés, amit idősebb korban fizet az ember ifjúkori mulasztásaiért.

Frázis, amelyet a lelkiismeret megnyugtására használ a férj, ha féltékeny.

Helyzet, amelyet a szobrász a márvánnyal szemben elfoglal. Platonikus hajlam volt *Galathea* helyzete is, amikor meg kellett elevednie.

A moralista helyzete, röviddel halála előtt.

A logika győzelme a szerelem felett.

Vigasztalása olyan férfinak, aki arany papirosból rózsákat vágott ki magának.

Tojásbéj, amit az egyik magasztal, mialatt a másik, omelettet eszik.

Saláta ecet nélkül.

A legközelebbi ut az elváláshoz.

— **Térzene.** Holnap délután a csász. és kir. 33. gyalogezred zenekara a *Baross-kiosz*ban térzenét ad.

— **Elhunytak.** Budapestről jelentik: Ma hajnalban az *Erzsébet-téri* rendőrszem egy fára akasztott ember holttestét találta. Az öngyilkos *Segesváry Balázs* rézműves, aki a *dob-utca 16.* számú házban lakott. A holttestet a boncintézetbe vitték. — *Bodzai Piroska*, kisbéri születésű 17 éves cseléd *Lipót-körút 2.* számú lakásán lugkő oldatot ivott. Súlyos belső sérüléseivel a *Rökusba* vitték. Azért keseredett el, mert gazdasszonya összeszédta. — *Székely József* pápai születésű 30 éves kőműves a *színház-utca 15.* számú ház előtt marólugot ivott. A *Rökusban* ápolják.

— **Köszönetnyilvánítás.** Azon urhölgyeknek és uraknak, kik ev. ref. templomunkban az egyház javára rendezett *orgona ünnepélyen* közreműködni szívesek voltak, a már hozzájuk eljuttatott köszönő leveleken kívül, ez uton is halás köszönetet nyilvánítnak; mely köszönetet mondunk azok részére is, kik az ünnepély jövedelmét felülfizetéseikkel gyarapították. Felülfizettek: özv. *Ortulay Gyuláné* 34 kor., özv. *Istvánffy Beláné* 3 kor., *Friedmann Ignác* 1 kor., *I. Tóth Lajosné* 1 kor., urnók. *Fá-*

bián Lajos dr. 4 kor., I. Tóth Lajos 1 kor. urak, Teljes tisztelettel: Arad, 1901. július 9. Az egyháztanács elnöksége.

— **Adomány.** Goldschmidt Mihály, az „Aradi polgári jótékonyegylet”-nek 24 koronát, az az huszonnégy koronát, adományozott, mely adományért halás köszönetet mond az elnökség.

— **Ujtás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészi és pontos kivétel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Kasszirnök alkonya.

Egy legújabb miniszteri rendelet értelmében augusztus elsejétől kezdve a kasszirnöknek mai értelemben vett fogalma meghal, s azontúl legalább 45 éves kell, hogy legyen a kasszatünder.

Kinek a szeme vajmi ritkán
Függött még eddig verseken,
Ezt a danát természetrajzi
Alapon neki szentelem.
Mint hogy akadt már egy miniszter,
Ki azon is megütközött,
Hogy ott csücsül a kasszatünder
Likörös üvegek között,
Anizett, satróz, rum között.

A renyhe Ganiméd seregnek
Büszkén parancsot osztogat,
S klasszifikálja párosával
A fehér kockacukrokat
S amig az óra mutatója
Sietve fut körös-körül,
A kasszatünder fenn a trónon
Kavéskanalakat törül.

Magasra süttött frizurája
Valóban megható dolog.
És ő, míg el nem jő a hajnal,
Csak mosolyog, csak mosolyog.
Majd elröpül és este nyolcig
Tán aluszik is valahol,
Mert olyan ám a kasszatünder.
Miként az éjjeli bagoly.

S mint réges rég egy magas hegyről,
A szép Olimpusról talán,
Leszállt egy pajzán öreg isten
Az isteneknek alkonyán
S miképen leszállt a szende Hébe,
Ki ütköznek meg a csodán,
Hogy trónusáról le-leugrik
A szép aradi kasszalány.

Beszédbe áll az emberekkel,
Mint hajdanán az istenek . . .
Magukra hagyva, busan nézik
Az anizettes üvegek . . .
És mond mézédés, „drága” szókat,
Bájosan süttve le szemét:
Fizessen ah egy kapucinert,
Vagy nem bánom egy feketét.

Igy volt ez eddig, bájos, ifju,
Kecses kasszirányok között,
De ifjuságuk himporába
Egy bus rendelet ütközött.
Most elrendeli a miniszter:
Ifju kasszirnök nem lehet!
A kávéházak trónusába
Vasorru bábák üljenek.

S Tulipán remegve kérdi:
Nagy istenem, mi lesz velem!
A kapucinert és a csáját
Már eztán mind magam nyelem!
Nem jár hozzám az ifju dandy,
S elhagy sok öreg trubadur . . .
Nincs kávéház, ha nincs kasszirnök,
Jegyezze meg, miniszter ur.

Helyezze újra szent jogukba,
Az ifju kasszirányokat,
Vagy Isten ucsce; mind becsukjuk,
A fényes kávéházakat!
Mert hogyha mi a trónra pajkos,
Fess lányokat nem ültetünk:
Minden vendégünk így kiált föl:
Ez nem kávéház minékünk!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Fölmentett takarékpénztári igazgató. A szabaddai törvényszék 3 napon át tartó tárgyalás után *Glückstahl* Náthán martonosi volt takarékpénztári igazgatót és *Kohn* könyvelőt, kiknek kezén a takarékpénztárnak mintegy 32.000 koronája elkallódott, fölmentette. A fölmentés indoka az, hogy a pénz az igazgatók vagyonából megtérült.

NAPIREND.

Július 11. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Pius pápa. — Protestáns naptár: Pius pápa. — Görög-keleti naptár (június 28.): Ciril. — A nap kel 3 óra 59 perckor, nyugszik 7 óra 38 perckor. — A hold kel délelőtt, nyugszik 3 óra 5 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 757.4 milliméter, délután 2 órakor 757.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor 9° + 17.2, délután 2 órakor 9° + 21.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 4, délután 2 órakor EN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor horult, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 1 milliméter villogás.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hőszűnyedés, változó felhőzet, helyenként csapadék, zivatarok, szeles.

Szabadságsarol emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vásár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helyisége: Erekléy-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése. — Körjegyzőválasztás Almáson.

Július 21. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása Gainára.

Július 23. Körorvosválasztás Szemlakon.

KOZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— Az államvasutak bevétele. A magyar királyi államvasutak március hónapi bevételének elszámolása kedvező eredményt mutatott, a mennyiben az 400.000 koronával nagyobb volt, mint annak idején ideiglenesen kimutatták és 838.140 koronával több, mint az előző évi március hónapban. Az év eleje óta március végéig a végleges bevétel 49,885.278 koronát (+ 2,024.836 koronát) tett ki; e bevétel emelkedése tavalyhoz képest 4.2 százalék. A többlet negyötöd része a nagyobb áruforgalom eredménye. A bevételben azok az összegek is elszámoltattak, a melyeket a magyar államvasutak kezelésében álló helyiérdekű vasutak az üzemviteli költségek megtérítése fejében az államvasutaknak megtérítenek.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Kornitzer K. kereskedő *Csáktornya*. — Moldován Miklós kereskedő *Kolozsvár*. — Vosta János, szabó *Klattan*. — Hoffmann Henrik, szabó *Szt.-Pölten*. — Panzelores Vittorio, *Trient*. — Helesy Nikola, kereskedő *Delnice*. — Markovics P. M. kereskedő *Zágráb* (Potok 84.) — Vria József kereskedő *Zlin*. — Schulz Xaver Ferenc, szabómester *Spital*. — Mathis F. aranyozó *Budapest*. Feldmár Mihály, kereskedő *Nagy-Megyér*. — Grausz Róza, kereskedő *Prerau*.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 10.

Déltőzsde. A buzaárakat mérsékelt, vételkedv javult. Nyugodt irányzat mellett 20.000 métermázsza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanevek nyugodtak, változatlanok. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.— 8.01
Rozs októberre	6.80— 6.81
Zab októberre	6.24— 6.25
Tengeri júliusra	5.19— 5.20
Tengeri augusztusra	5.29— 5.30
Tengeri 1902. májusra	4.94— 4.95
Repcze augusztusra	12.90—13.—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.03— 8.04
Rozs októberre	6.77— 6.78
Zab októberre	6.24— 6.25
Tengeri júliusra	5.22— 5.23
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1902. májusra	4.93— 4.94
Repcze augusztusra	12.80—12.90

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	630.75
Magyar hitelrészvény	633.50
Leszámitóbank részvény	438.—
Rima-Murányi vasmű részvény	435.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	635.—
Közuti vasut	571.—
Városi villamos vasut részvény	281.—

S z e s z ü z l e t.

— Július 10. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 10.

Magyar aranyjárdék 40/o	119.—
Magyar koronajárdék 40/o	93.—
Magyar arany 41/20/o	120.25
Magyar ezüst 41/20/o	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.20
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	173.50
Tiszasabályozási és szegedi kölcsön	144.50
Osztrák papírbárdék	98.75
Osztrák járdék ezüst	98.75
Osztrák járdék arany	117.60
Koronajárdék	95.75
1860-iki államsorsajegy	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1840.—
Magyar hitelbank részvény	632.50
Osztrák hitelbank részvény	629.—
Osztrák-magyar államvasut	633.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.04
Német birodalmi márka	117.47
London	239.60

C S A R N O K.

A halhatatlanság.

Irta: *Pekár Gyula.*

I.

... Régióta sétált már fel s alá szobájában az ifju költő, míg végre komoran állott meg a tükör előtt. Nőiesen biztos kezével csak épp felborzolta kissé rendesre simult fürtjeit, aztán világfájdalmasan fonta egybe karjait és nézett önmagával farkasszemet hosszú percekig. Az a sötét és sovány valaki, akit ott a tükörben látott, igazi modern dalnok volt. Osi szabású, de vadonatúj redingote szorítá derekát s ágaskodó bársonygallérjára bánatosan omlott le hosszú fekete haja. Széles fekete nyakkendőt viselt, — olyat, amelyet a harmincas évek „romantikus lázadó” viseltek — és borotvált, sápadt arca némi szenvedő daccal emelkedett ki ebből az atlasz nyakravalóból. Valami ka-landos kopottságot akart ez az öltözék szinlelni, de csak afféle szinpadri rendtelenség volt ez, melyet minduntalan meghazudolt ez az elegánskodó bohém urhatnamsága . . . Nézte magát a tükörben: hitte hogy hasonló röptü szellem híján, csak — tükörből merithet ő ihletet nagy eszméihez. Ezt tette most is, hogy az a csodás gondolat megfogamzott agyában. S miután mindig szavalva beszélt, főleg mikor egyedül volt, fellengzős hangon így kiáltott fel:
— Remete Oszkár! . . . Tán méltatlan hoz-

zád e földi csel, de bocsáss meg te magadnak! Neked szabad. — neked meg kell tudnod, mi a siron tuli, igazi halhatatlanság! . . .

Az igazi halhatatlanság! Arca lázasan pirult ki s örömittasan nézett széjjel a szobában. Ez a szoba valóságos színházi lomtára volt a legellentétesebb dolgoknak: középkori foliánsok váltakoztak ott modern női csecsebecsékkel, papendekli sisakos divatos lakkcipőkkel. De ő a falra nézett fel, — ott sorakoztak egymás mellett a híres és fiatalos költők arcképei: Petőfi, Byron, Musset, Lermontov, Lenau . . . Amint elsétált alattuk, önkéntelen feltűnt, hogy mozdulatai, egész külső lényé voltaképp e költők romantikus mozdulataiból van összeállítva. Hát a belseje? A kritika, mely különben sose vette komolyan Remete Oszkárt, azzal vádolta őt, hogy benseje is az említett dalnokokból van összeállítva. Nem tagadták az ítések, hogy pár érdekes versében olyan remekül utánozta a nagy költőket, „mintha csak az ő lelküket akarta volna folytatni“, de naivan azt kérdezték, „mért nem utánozza inkább magamat!“ Azt vonták kétségbe, hogy annyi sikerült álarc mögött ő maga létezni, mint egyéniség . . . Remete Oszkár őszintén sajnálkozott a világon, amely nem értette őt. Vajjon igazán költő volt-e, vagy csak színésze a költészetnek? Senki se tudja rajta kívül. De ő tudta, hogy máris halhatatlan, ha még nincs is elismerve egészen. Nagysága boldog örületében boldogan élt. Hisz az egész város róla beszélt, beszél még a hosszú hajáról és nyakendőjéről is, — az utcán megfordulnak az emberek utána s a szalonokban kíváncsian bujnak össze az asszonyok, mikor ő szoborszerűen támaszkodva a falhoz, némán méri végig a „léha tömeget“. Hamosolyogtak rajta, vagy gunyolták, — ő megbocsátott szegény irigyeknek! Hisz a nagy lángelmék sorsa az, hogy életünkben félreismertessenek

— És haláluk után főnixként támadjanak fel! — szavalá lelkesen. — Az igazi, lángoló zeniknek mind fiatalon, félreismerve kellett meghalniok, hogy másnap mintegy varázsütésre halhatatlanokká legyenek a bámuló emberiség szemében.

Nem bizott már az emlékezetében. Nagyobb bizottság okáért elővette a Lexikont s még egyszer utánanézett kedvenc költőinek . . . Igen, ugy volt!

— Ezt látni, — suttogá, becsapva a könyvet, — élvezni a siron tuli, igazi halhatatlanságot: ez lehet a legnagyobb gyönyörűség!

Merengve dőlt nagy Fauszt-székebe. Ha nem is volt nagy poéta Remete Oszkár, meg volt benne a nagy szellemeknek és örületeknek az a közös tulajdonsága, hogy megdöbbenő erővel tudta magát összpontosítani egy gondolatra, ha egy rögözmére is. Tán nem volt komoly ember, de ez az egy gondolat tragikusan komolyra nőtt benne.

— Remete Oszkár! — suttogta, — meg kell haldod neked is, hogy halhatatlanná légy! De — tevő hozzá hirtelen nyugalommal és praktikus józansággal — úgy fogsz meghalni, hogy azért élvezted azt, amit eddig még egy nagy lángelme se élvezett: a magad siron tuli halhatatlanságát. Rajta, — írjuk meg a gyászjelentésünket! —

Mosolyogva vett elő egy félv papirost s költői luttollával fekete gyászszegélyt mázolt annak a négy szélére köröskörül. Aztán nagy gonddal egy ékes keresztet festett s ez alá ezt írta: „Az ifjú nagy költő barátai és tisztelői fájdalommal telt szívvel jelentik, hogy Remete Oszkár egy végzetes szerencsétlenség áldozataképp f. é. március havának . . .

Remete Oszkár pillanatig habozott. — Holnap utazom le Fiumébe, — mormogá aztán, — onnan Cherso egy nap, tehát . . .

— „ . . . március havának 20-ik napján hirtelen elhunyt. Élt 24 évet, — béke és a jövő nemzedék elismerése lengjen porai felett.“

Önkéntelen összerendezte, mikor elolvasta a saját gyászjelentését, de aztán felkacagott. Szülei nem voltak már, rokonai alig . . . Kész volt fejében a terv. Ő maga fog leutazni az Adriára, maga fogja feladni Chersóból az összes szerkesztősekre címzett gyászjelentéseket s a könyvatosoknak szánt „szomorú hírt.“ Ebben az fog állani, hogy „az ifjú költőt egy csolnakázás alkalmával vihar ragadta meg s az Adri hullámaiban lelta halálát Barátai alig

menekültek meg“, stb, stb. — Ő majd ugyanazzal a postával fog hazautazni — Pestre? Nem, ki fog szállani valami kis fehérmegyei faluban, hogy a lapok révén biztos rejtekből, közeli élveze az egyetlen élet: siron tuli halhatatlanságát.

És ahogy visszadől ódon Fauszt-székebe, beteges pir gyult ki arcán a jövőendő események elképzelésénél. A rettenetes tréfa fundamentumán nőttek az álmok benne szédítőn nagyra. Látta, hallotta, élvezte, hogy a gyászhirre mint döbbennek meg mindenek, mint fog szikrát a világ közönye s egyetemes áhítat közepette mint lángol magasra halhatatlansága tüze . . . Ahogy a költő megírta, majd „egy szó nyilallik a hazán keresztül“, — és siratják-öt Pesten s az egész országban, — siratják, akik egykor gunyolták és gondolatban bocsánatot kérnek halhatatlan árnyától . . . Látta már a kirakatokban munkái díszkiadását, olvasta a lapokban, mint gyűjtenek szobrára. — — Olyannyira meghatotta Remete Oszkár ez a jövőendő országos bánat, hogy előre mevsajnálta felebarátait és pillanatra tulkegyetlennek tűnt fel előtte a tréfa. Könnyek szöktek a szemébe.

— Sirni fogtok, — sóhajtá, rajongóan tárva ki karjait, — de, az egekre, ne sirjatok! Nem hagyom én, hogy földig sujtson bánatotok. Egyszerre csak megjelenek, mint egy a másvilágról és boldog örömmre fordítok mindent . . . Fölkelt.

— De vajjon mit szól halálom hirére Ő, a Liliom-királyleány?

A Liliom-királyleány egy Andrassy-uti gyárosnak a divatos leánya volt, aki őt versei fejében kinevette. Az ő gondolatánál borzongatta Remete Oszkárt legédesebben a ördögös tréfa eszméje. Látta, mint adják át, neki a gyászjelentést, mint ájul el . . .

— Csak bele ne haljon! — suttogá szorongva. — Szegény leány! Tegnap még hogy nevetett rajtam a szalonban! Igaz, hogy mint egy halálos sejtelmek hatása alatt, a szokottnál komorabban beszéltem vele. Azt mondta: „Majd magához megyek, mikor halhatatlan lesz“ . . . Szegény, ha tudná, milyen közel van a perc! Lefog hullani a hályog a szeméről . . . Még egy utolsó verset írok hozzá —

Pillanatra bántani kezdte a lelkiismeret. De aztán szilajon vetette fel a fejét:

— Eh, szenvedjen ez a világ! — kiáltá, — miért kapjuk meg mi költők a halhatatlanságot csak halálunk után? . . .

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszóló reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsing délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbeszig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— Julius 10. —

Fehér Kereszt szálloda. Cárán Márton birtokos Seprős. — Gosner Antal utazó Bécs. — Erdensohn Gyula utazó Budapest. — Deutsch Ignátz kereskedő Temesvár. — Komlós Gyula utazó Budapest. — Lőrinc Adolf utazó Bécs. — Almay Ferenc kir. törvszéki bíró Deés. — Oszian Kálmán kir. törv.

albíró Deés. — Erős József utazó Bécs. — Glück Jakab utazó Budapest. — Bornemissza László magángazó Mezőhegyes. — Hácsógan Vazul hivatalnok O-Becse.

Központi Szálloda. Lonovics Gyula birtokos Dombegyháza. — Neufeld Sándor birtokos Bajnok. — Löffler Jakab birtokos Csatád. — Tafler Bernát birtokos Megyesebánya. — Dr. Szeberényi István kir. közjegyző Apatin. — Afrekoz József igazgató Billéd. — Roth Zsigmond fakereskedő Ujvidék. — Emperl Gyula gazdatiszt Békés. — Atzél Sándor hivatalnok Budapest. — Prager Miksa utazó Bécs. — Prager Sándor utazó Bécs. — Ujhegyi Mihály utazó Bécs.

Vass Szálloda. Vály N. mérnök Kisjenő. — Neugroschl Mór kereskedő Velemare. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Berger N. utazó Bécs. — Breiner I. utazó Budapest. — Wurm Dániel utazó Prága. — Enst Béla utazó Budapest. — Budaspitz N. kereskedő Budapest. — Grosz Mór utazó Budapest. — Klein Mór utazó Bécs. — Hererfalder Mór utazó Budapest. — Sattler Zsigmond utazó Bécs. — Berger Lajos utazó Bécs. — Roth Mór kereskedő Soborsin.

Nádor szálloda. Serer Ede kereskedő N.-Hal-magy. — Faner Lajos kereskedő Temesvár. — Cobrazlov József kereskedő Vinga. — Vida Mihály tanító Mogyorós. — Bartha György magángazó Bokszeg. — Kohn Henrik kereskedő Kiszindia. — Jakab Mihály tisztv. Nagyvárad. — Meró Samu ügyvéd Borosjenő. — Miok János tanító Allios. — Fülöp János utazó Kolozsvár.

Színház Uj-Aradon, a Martini-féle söresarnokban.

Bérlet szünet. Csütörtökön, 1901. évi július hó 11-én

A piros bugyellaris.

Eredeti népezzimű dalokkal és tánczzal, 3 felvonásban. Írta: Csepreghy Ferencz. Zenéjét szerző: Szentirmay Elemér és Erkel Elek.

S Z E M É L Y E K:

Török Mihály Palágyi L. Peták János. Várady J. Zsófi, neje . . . Arkossyné. Pennás Muki Ifj. Gáspár J. Kender Julcsa Rózsáné K. Hájjas Muki. Czákó V. Manczi, leánya Garai Ilona. Kösza Gyurka Nemes S. Csillag Pál . . . Arkossy V. Kisbló . . . Szabó Dani. Kapitány . . . Erdélyi R. Suták Kata. Illésházi M.

Kezdete 8 órákor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Miután a báró Hirsch Mór jótékonyági és önszegélyző-egyesület aradi főkirodája a nekem, néhai férjem után járó

Hatszáz korona

halálozási segélyt, az alapszabályokban előirt határidő letelte után hiánytalanul kifizette; indítatva érzem magamat, a fent nevezett egyesület vezetőségének hálás köszönetemet kifejezni.

Kelt Aradon, 1901. július 8.

Özv. Hoffmann Antalné, szül. Lindt Mária.

930

Az Aradi Közlöny nyomdájában

néhány jöerkölcsü fiu

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

2839—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A battonyai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mátrai Sándor párisi lakos (Franciaország) végrehajtónak Neskovics Róza tornyai lakos végrehajtást szenvedő elleni 800 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a battonyai kir. járásbíróság) területén lévő, a tornyai 217. sz. tjkvben 627. hrzi sz. ingatlanra 156 kor., a tornyai 498. sz. tjkvben A+627/c. hrzi sz. ingatlanra 156 kor., a tornyai 709. sz. tjkvben 312. hrzi sz. ingatlanra 932 kor., végre a tornyai 949. sz. tjkvben A+581/c hrzi sz. egész ingatlan 352 koronában (és pedig az utóbbira az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-ának a) pontja értelmében) ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi szeptember hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor Torna község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1901. évi június hó 21-ik napján.

A battonyai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

924 **Battonyai kir. albiró.**

291/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a fa- és fémipari iskola külső ablakai kétszeri és a belső szárnyak egyszerű festése iránt folyó évi július hó 15-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 336 kor. 50 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

Hidegvizgyógymód 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhizottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegénység ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge gyermekeknek. — Meg egyezés szerint.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utca 3. sz.

304—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a siketnéma iskola kibővítésével kapcsolatos berendezési tárgyak elkészítése iránt folyó évi július hó 15-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1255 korona. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan

a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

2448—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A battonyai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fein E. m.-kovácsházi lakos végrehajtónak, Vári János ref.-kovácsházi lakos végrehajtást szenvedő elleni 45 korona 20 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék, (a battonyai kir. járásbíróság) területén lévő, a ref.-kovácsházi 13. sz. tjkvben A+1. sz. a. fekvő 6. hrzi számú ingatlanra az árverést 1105 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi augusztus hó 16-ik napján d. e. 11 órakor Ref.-Kovács háza község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 110 korona 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1901. évi június hó 8-ik napján.

A battonyai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

925 **Battonyai kir. albiró.**

292—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelman-féle gyár épületeinek eladása iránt folyó évi július hó 15-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: a) A csiréztató épületre 1591 korona 81 fill. b) A nagy szeszraktár és kovács műhelyre 724 korona 80 fill. c) A moslékszáritó épületre 2268 korona 69 fill. d) A csiréztató épületre 928 korona. e) A nagy kéményre 1384 korona 50 fill. f) A szerszám kamarára 241 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni a szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénzmellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1901. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

KEFIR TEJ:

kefir gombával erjesztett tej, mely a gyomor falán keresztül gyorsan felszívódik és ez által nagy táperővel bír.

A gyomor és bélhuzamra gyakorolt enyhe izgató hatása által az étvágyat és az anyagforgalmát élénkíti.

Előkelő orvosi vélemények alapján kitűnő gyógytápszernek bizonyult.

292 Kapható a „Hungária“ kávéházban is.

Sterilizált gyermektej

a legjobb gyermektápszernak.

Nélkülözhetetlen oly anyáknak, akik gyermekeiket részben vagy egyáltalában nem táplálják. A csecsemő korának megfelelően higitva. Teljesen bacterium mentes. Az anyatejnek megfelelő alkatrészekből áll. Minden egyes étkezésre való adag légmentesen lezárt palackban sterilizálva, egyszerű táplálásra szolgál. Kezelése egyszerű s a természetes táplálással egyenértékű Prospektust, árjegyzéket, használati utasítást kívánatra bérmentve küldünk.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyászok.

Sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete.
Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kenczeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymázakat s minden e szakmába vágó cikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózománcz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár. villanyos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arisztiztatlanságot bámulatós rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes. a bőr által azonnal teljesen felszívódik minek következtében az arcznak szép ifju báj kölesönöz. Ara 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan á 35 kr.

Hajós-féle **IBOLYA-TEJ**

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsza színében tündöklő varázsos színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan poudert az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ara 60 kr. Kapható fehér, rózsza és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienikus kiállításán, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházal szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

Üzletfelosztás és végeladás!

A férfi-divat, czipő- és kalapüzletem felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendezek és a raktáron lévő cikkek, férfi-, női- és gyermek-czipők, kalapok, ingek és nyakkendők, egyenruha cikkek stb. minden elfogadható árban eladatnak.

Az eladás naponta reggel 7 órától este 8 óráig történik.

Tisztelettel:

931

Márkus Lajos.

(Aradi Louvre)

Aradon, Andrassy-tér 15.

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonló vasuti állomás közvetlen tözsomszédságában.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozonduz levegő.

Javalva van: izom és izületi csusz, csuzos hűdése, köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegsége, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használtatnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) Villamos kénesvízfürdők. (Dr. Gärtner módszer szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, villamos fényfürdők elhízás ellen. Szénsavas pezsgőfürdők szív- és idegbajok ellen, dr. Reitler-féle forróvíz készületek. Hidegvízgyógyintézet. Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

Ivó kurául a kénes savanyuvízforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású lithiumos savanyuvízforrás lesz használva, mely utóbbi savanyuvíz 25 üvege (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága, vagy a tulajdonos Med. dr. Wosinski István. Posta, vasuti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

18565—1901. szám.

Aradvármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A folyó hó 10-én megtartott versenyárgyalás eredményre nem vezetett, miért is az alant felsorolt munkák kivitelének biztosítása céljából az 1901. évi július hó 16-án d. e. 10 órakor a vármegye ház kis ülés termében új zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A vállalatba adandó munkák a következők:

- Kisjenő-csermői törvényhatósági közut 10—11. km. szakaszán lévő 7. sz. Törhid helyreállítása... 5059 kor. 38 fill.
- A mikalaka-nagyhalmági ut 4—127. km. szakaszán lévő 3., 5., 14., 18., 19., 57., 106., 133., 138., 147. és 148. sz. műtárgyak helyreállítása... 3164 kor. 48 fill.
- A szőlős-csernő-talpai thatósági ut 0—42.537. km. szakaszán lévő 2., 7., 13., 15., 16., 17., 20., 22. és 34. sz. műtárgyak helyreállítása... 6679 kor. 27 fill.
- A szőlős-zaránd-nadabi thatósági ut 0—4. km. szakaszán lévő 1., 2. és 3. sz. műtárgyak helyreállítása... 600 kor. 90 fill.
- Az arad-zámi thatósági ut 21—27. km. szakaszán lévő 12., 13., 14., 45., 66., 68., 72., 74., 75., 76., 91., 93., 104., 114., 122. és 143. sz. műtárgyak helyreállítása 9743 kor. 57 fill.
- A paulis-világosi thatósági ut 2—15. km. szakaszán lévő 5., 8., 9., 11., 13., 14., 15., 18., 19., 23., 24., 25. és 35. sz. műtárgyak helyreállítása... 2010 kor. 11 fill.
- és végül a csermői vasutállomáshoz vezető uton lévő 1. sz. áteresztől való építése 382 kor. 83 fill előirányzati összeggel.

A versenyezni kívánók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó és utszakaszoként külön kiállított zárt ajánlataikat a kitűzött nap dél-előtti 10 órájáig hozzám annyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezettek, nem különben a pótajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség összeg 5%-nak megfelelő bánatpénz csatolandó. Takaréketétek bánatpénzül nem fogadtatnak el.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek az aradi m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Arad, 1901. július hó 10-én.

Az alispán távol:

Schill József,

főjegyző.

932